

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 239-ik szám.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

5-banbaa peit sor egyezér 20 fill.
minden kvetkésónál 16 fillér.

Nyomat sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 364.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Péntek, október 18.

Mai számunk főbb közleményei:

Veséreik: Nem alkuszunk!
A Reichsrath megnyílt.
Napzsámos önkéntesek.
Erzsike főherczegné.
Haynau a búrok közt.
A pótválasztások.
Horváth Boldizsár és a magyar hírlapírók.
Hock János gyászott.
Kerékpártolvaj a Marosban.
A szövetségek ellen.
Bercsényi a ravatalon.
Nevezések az aradi lövészgyűlésre.
Nagy savargás Debreczenben.
A reaktiválás munkája.
Katona a lédában.
Tárcs: A Szalánczy-leányok. Irta: Vértési A.
Regény-Csarnok: A karvalyek vére. Irta:
Theuriet André.

Nem alkuszunk!

Arad, október 17.

Ma ült össze az osztrák birodalmi gyűlés, hogy megkísérelje vele a Körber kabinet Ausztriának alkotmányos kormányzatát.

A dolog annyiban érdekel nagyon is közleről bennünket, mert az egymással gyűlölködő és késig harcoló pártok meg egyezésének és közös munkára való bírásának záloga a magyar érdekek feláldozása.

A Magyarországgal kötött gazdasági kiegyezést dobja közéjük az osztrák kor-

mány, hogy a közös osztrák érdek és a közös magyar-gyűlölet jelében egyesüljenek Magyarország és a magyarok ellen.

Szóval a közgazdasági kiegyezésnek parlamenti tárgyalás alá vétele és annak osztrák szájiz szerint való átformálása azon csalétek, mely az osztrák pártokat az alkotmányos rend keretébe lesz hivatva vissza édesgetni. Azonban a számítást a gazda nélkül csinálják. Magyarországra nézve a kiegyezés már rég el van intézve, még pedig szentesített törvény alakjában és a magyarok két vásárt csinálni nem lesznek hajlandók.

A reichsrath kétségtelenül elvetheti a kiegyezést és ennek meglennének a gyakorlati következményei; a kísérletek azonban, hogy azt megváltoztassák, gyermekes vállalkozások lennének, melyek teljesen eredménytelenek kell hogy maradjanak. Az elfogadásra, vagy a visszautasításra vonatkozólag teljesen meg van őrizve a reichsrath szabadsága; a Magyarországgal közösen megállapítandó módosítások határidejét azonban minden jogkövetkezményekkel egyetemben elmulasztotta, és amit a percből elszalasztott, azt erre a kiegyezésre vonatkozólag többé semmi örökkévalóság nem hozza neki vissza.

Egyszerűen így áll a meg nem változtatható tény. Sokkal inkább tiszteljük a nemzet ünnepélyes határozathozatalát és a király aláírását, mely a törvény alatt diszlik, hogy sem eltéríteni engedjük

magunkat saját jól megfontolt elhatározásainktól bármiféle megvesztegető csabítások által, hogy még ha komoly háttérük lenne is.

Mennyivel kevésbé szabad Ausztriában azt az örült reményt táplálni, hogy engedünk a meghívásnak, hogy a kiegyezést Magyarország hátrányára rosszabbá tegyünk.

A kezelés módja tehát adva van Ausztriára nézve, és az elintézés időpontját sem lehet többé önként elhalasztani. Sőt minél gyorsabban megtörténik az elintézés, annál hamarabb meglesz a bizonyosság a reichsrath békés működése, eredményes munkaképessége iránt. Mert így lehet végre eltávolítani a Badeni Kázmér volt miniszterelnök által kiesztelt, esztelelenül vakmerő taktikát, mely szerint a monarchia két államát közösen érdeklő ügyeket valamelyik párttörödének, vagy ezekből alakult valamely coalitio nemzeti felfuvalkodottságának és politikai éretlenségének hajtotta oda, spekulációjuk tárgyaképen.

Legfeljebb tehát a reichsrath szenvedhet a kiegyezésen hajótörést, a kiegyezés a reichsrathon soha. A kiegyezés az 1907. évig „intangibile.” Ha a számára tisztán kijelölt uton halad a reichsrath, akkor a közös célnál találkozik a magyar törvényhozással; ha pedig vonakodik a reichsrath ezen az uton haladni, akkor jövőre nincs meg többé a közös cél, akkor az 1889.

TÁRCA.

A Szalánczy-leányok.

Irta: Vértési Arnold.

A Szalánczy leányok hárman voltak. Három bájos, viruló leány; igazán nehéz volt köztük választani.

A középső legelőbb ment férjhez. No az kissé meglepetésszámba is ment, mert mindenki azt hitte eleinte, hogy Gedő Bálint a legidősebb leánynak, Málcsinak udvarol. Gedő Bálint maga sem tudta sokáig, hogy a kettő közül melyik tetszik neki jobban, s ha Málcsi nem irányozza testvére a Gedő Bálint figyelmét, — hát hihetőleg nem is azt vette volna el.

Mondhatni, hogy ez a házasság egészen a Málcsi műve volt s mégis mikor megtörtént, mikor az ifju pár elindult nászutjára, az itthon maradt idősebb testvér keserves zokogásra fakadt és sirt, sirt sokáig, álmatlan éjszakákon, ha senki sem látta omló könyeit, senki sem hallotta görcsös csuklását, ha legkisebb testvére, az akkor még csak tizenöt éves Piroska mélyen aludt és atyjok nem is sejtette, milyen fájdalom mardossa az ő okos, nagy leányának a szívét.

Azt látta, hogy Málcsi busul, azt egészen eltitkolni nem lehetett, de azt hitte, hogy csak

a testvére után busul, hiszen nagyon összeszoktak, nagyon szerették egymást. No, n.ajd elmulik.

Örüljenek inkább, hogy Erzsike olyan jól ment férjhez. Minden levélben azt írja, hogy nagyon boldog. — Most Velencében vannak, onnan Firenzébe mennek, aztán Rómába.

Málcsi könyves szemmel olvassa a leveleket. Örülni akar ő is, de minduntalan agyára tódulnak a s.omorú, keserű gondolatok. Ha nem áldozta volna föl magát, most ő lehetne oly boldog, most ő járna Gedő Bálinttal nászúton Velencében, Rómában, ővé volna a Bálint szerelme, ővé minden csókja. Ő ülne most a gondolában a szeretett férfi oldala mellett, neki süsogná fülébe azt az édes szót:

— Szeretlek, szeretlek!

Ő irná most haza azokat a boldogságtól áradó leveleket, melyeknek sorai közül szinte kihallatszik a csókok csattanása.

Oh Istenem, Istenem, miért engedte át másnak, akit ő szeretett? Oh, ha tudta volna, hogy ilyen nehéz a lemondás! Hogy ennyi keserves könyvébe, ennyi álmatlan éjszakájába fog kerülni. Hogy így fog sóvárogni azután a boldogság után, melyet önmaga taszított el.

Hát nem volt esztelenség, hogy félreállt az utból s előre toltá testvérét, mikor csak akarnia kellett volna és ő lehetett volna a Bálint menyasszonya? Hát nem volt neki épp annyi joga a boldogságra, mint másnak?

Erzsike talán könyezett volna egy kicsit, — aztán hamar belenyugodott volna. Nem olyan természetű, hogy valami nagyon fájtna neki. Atkozott nagylelkűség, mely arra ragad, hogy a más boldogságáért föláldozzuk a magunkét.

De már segíteni nem lehet, már változtatni nem lehet. Bele kell törődni s legelőbb testvére boldogságában találni vigasztalást. Apa azt mondja, hogy Málcsi az ő okos leánya; meg kell mutatni, hogy igazán az. Aztán az idő, — oh az idő beheggeszt minden sebet.

Es neki, aki a legidősebb leány, kötelességei is vannak. Neki kell pótolni az elhunyt anyát, neki kell gondot viselni Piroskára és egy kicsit apuskára is, aki meglehetősen gyámoltalan volna ugy magában s nem tudna Piroskával mit csinálni.

Hát mégis csak jó, hogy ő itthon maradt. Talán majd idővel ad még egyszer neki szerencsét a jó Isten. Majd ha Piroskának már nem lesz reá szüksége és a régi seb is behegedt.

Telt az idő, Piroska immár elérte tizen-nyolcadik évét. Olyan volt, mint a kinyíló róza, friss, bájos, harmatos, talán a legszebb hármuk között, noha akadtak, akik az mondták: a legnagyobb még most is a legszebb.

Huszonegy éves volt akkor, plasztikus, szép alak, nemes vonásokkal, lelkes arcifeje-

évi XXX. t. c. határozza meg további magunktartását.

Ha közös vámtarifa nélkül nincsenek közös kereskedelmi szerződések, az Ausztriában kellőleg, megfelelő módon elintéztet kiegészítés nélkül közös vámtarifa sem lesz. (P.)

A Reichsrath megnyílt.

(Az osztrák költségvetés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 17.

Az osztrák képviselőház hosszabb szünetelés után ma ült egybe újból, hogy folytassa tanácskozását.

Az elnök 11 óra 15 perőkor megnyitja az ülést és rövid beszédben üdvözlö a házat. Ezután megemlékezik az uralkodóházban történt örvendetes eseményről, Erzsébet főhercegnő eljegyzéséről, (a ház tagjai felállnak) és kéri a ház hozzájárulását ahhoz, hogy ennek nevében a trón számolyához juttassa szerencsekívánatait. (Helyeslés.)

Az elnök ezután a ház időközben elhunyt tagjairól, Veigelről és Kaiserl meleg szavakban emlékezik meg, továbbá közli a házzal, hogy Prade képviselő lemondott alelnöki állásáról. A távozó alelnöknek köszönetét fejezi ki mindenkor kollégialis támogatásáért. (Bravo és Heilkiáltások balról.) Az elnök közli, hogy az alelnökválasztást a legközelebbi ülések egyikének napirendjére fogja kitűzni. Gasteiger, Betelens és Flondor új képviselők leteszik az esküt.

Erre Böhm-Bawerck pénzügyminiszter terjesztette be a jövő évi állami költségvetést.

Az 1902. évi költségvetési előirányzat 1685.117.944 korona összszükségletet tüntet fel, tehát 43.954.600 koronával többet a tavalyinál; az összfedezet 1685.966.357 koronával van előirányozva, tehát 43.968.772 koronával többel. E szerint az állami költségvetés 848.413 koronával aktíve zárul.

Az 1902. évre visszafizetésre esedékes általános államadóssági tőkék fejében 22.033.360 korona összegű jegyekben kamatozó adóssági kötvények és 3.034.540 korona ezüstben kamatozó adóssági kötvények állítandók ki. A közös kiadások bár tényleg 2.487.353 koronával csökkentek, 10.065.145 koronával magasabbra voltak előirányozandók a vámjövédéknek 12.502.500 koronával alacsonyabban történt előirányzása következtében. A többkötvetelésben az összes mi-

niszteriumok participálnak. Kiemelendők a belügyminiszteriumban az ut- és hidépítés felé emelt dotációi, különösen Csehországban, Tírolban és Galiciában; a honvédelmi miniszteriumban a Landwehr létszámfelemelése; a közoktatásügyi miniszteriumban, különböző főiskolák kiegészítése és az innsbrucki, prágai és brünni főiskolai építkezésre évi részleteinek felemelése; a pénzügyminiszteriumban a Prága városának adandó 16 millió szubvenció első részlete; a vasutügyi miniszteriumban az összes beruházási kiadások kiküszöböltettek a rendes költségvetésből és a beruházási programba vétettek fel.

Az államadósság 8.791.003 korona többszükségletet tüntet fel a kiadott és kiadandó járadék kamatnövekedése következtében. Éppen úgy a közös államadósság szükséglete is 1.175.369 koronával emelkedik, tekintettel a törlesztési járadéknak idén és 1902-ben szándékolt kiadására. A fedezetet illetőleg a pénzügyminiszterium a koronaérték részérmeinek eddigi kiadásából realizált nyereséggé 16 és fél milliót tüntet fel. A közvetett adók 25.234 ezer korona emelkedést, a közvetlen adók 6.907.106 korona emelkedést mutatnak fel. Az áruforgalom bevételei ugyanolyan összegben vettek fel, mint 1901-ben, a szállítási bevételek végösszegben 3.491.500 koronával magasabb összegben.

A költségvetés tárgyalását közelebb megkezdik.

TÁVIRATOK.

A spanyol zavargások.

Szevilla, október 17. Az összes klubokat bezárták. A legismertebb anarchista vezéreket letartóztatták. Tegnap nem voltak rendezavarások.

Madrid, október 17. Weiler hadügyminiszter a kamarában közölte, hogy a nyugalmat Szevillában helyreállították. Ezután törvényjavaslatot terjesztettek elő, a mely szerint az 1902. évre az ujonejtalékot 40.000 emberrel leszállítják.

A bur háború.

London, október 17. A Reuter-ügynökségnek jelentik Frankfortból e hó 15-éről: Damant őrnagy oszlopa e hó 18-án ideérkezett. Roos és Mayer parancsnokok kevéssel Damantnak Frankfortba érkezése előtt elhagyták a várost néhány száz főnyi kommandóikkal és délfelé visszavonultak. Damant üldözi őket és hét

kocsit és kárót zsákmányul ejtett. Tegnap Rawlinson osztálya megütközött Mayer kommandójával, mely alkalommal az utóbbinak emberei közül vagy huszan elesetek vagy fogóságba estek és a kommandó podgyásza Rawlinson kezébe esett. Bloemfonteinből jelentik a Reuter-ügynökségnek: Azok az osztályok, a melyek délkelet felé folytatnak hadműveleteket, az utóbbi napokban 70 burt fogtak el. Wilson ezredes támadást intézett Niaurud ellen Jegesfontein közelében és tíz embert elfogott.

Napszámos önkéntesek.

(Részletek a tengerész-önkéntesek sorsáról.)

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, október 17.

Egyik fővárosi napilap kiküldte egy munkatársát Pólába, hogy személyes tapasztalatok alapján szerezzon meggyőződést arról a bánásmódról, amelyben a tengerész-önkéntesek Pólában részesülnek.

A tudósító csunya dolgokat ír arról a helyzetről, amelyben különösen a magyar önkéntesek élnek. Sorsuk nem sokkal különb az igavonó baroménál. Hogy legyalázzák őket, az mindennapi dolog. Hogy egy csöpp becületet se hagynak rajtuk a főlebbvalóik, azt valamennyi állítja. Közönséges napszámos munkát végeztenek velük. Szándékosan, rosszakarattal, vérig szakálják őket a nagyon jellemző, hogy a közönséges, dalmata parasztfiukból lett matrózok azt mondogatják:

— Hála Istennek, csak hogy tengerészönkéntes nem lett belőlem.

Ez a dolog nem maradhat szó és megtorlás nélkül. Szóba fog az kerülni a parlamentben is. Mint értesülünk, a napokban ez ügyben küldöttség készül fölkeresni Kossuth Ferencet, azt a kérelmet intézvéen hozzá, hogy az orsz. függetlenségi- és 48-as párt tegye a dolgot a magáévá és szálljon sikra a képviselőházban a magyar tengerész-önkéntesek szomorú, szinte elviselhetetlen sorsának a megjavítása érdekében. A kiküldött tudósító jelentését pedig a következőkben közöljük:

(Az igyvenő, falánk népség.)

Megérkeznek Pólába az önkéntesek a monarchia minden részéből — teli kedvvel, teli ambícióval. S ott így fogadják őket:

zéssel. Jóság és okosság ragyogott szeméből s az a borus árnyék, mely sokáig befátyolozta tekintetét, már eltűnt onnan. Visszatért lelkének nyugalma s kedvet kapott újra az élethez. Miért nem teremhetne virág még az ő szárára is? Miért ne szólalhatna meg az ő szíve is, ha eljön az, akit az ég neki rendelt?

Mert nem lehet az akarki, csak éppen az a kiválasztott, kit a Gondviselés küld neki. Az ő szíve nem dobban már meg mindjárt, mihelyt egy csinos férfi arc megjelenik a lát-határon s egy pár hízogató-bókoló szó elhangzik a levegőben; de szeretni tudna mélyen, igazán, azt érzi. Oh, de milyen mélyen, milyen igazán!

Egy ideig szunnyadozott ugyan lelkében a szerelemnek ez a vágya, de hatalmasan föllobbant, mikor egyszer Piroska egy rokonuknál töltött kétélti időzés után egészen kicserélve jött haza, s lángoló arccal borult néniének nyakába:

— Málcsi, Málcsi, édes kis anyuskám, ha te tudnád, milyen boldog vagyok!

Málcsi gyöngéden mosolyogva simogatta hugának a haját:

— Boldog vagy, édes? Boldog?

De abban a pillanatban az ő szívében is megszólalt valami.

— Hát én? Hát én mikor? Vagy soha?

Szinte irigykedve, majdnem ellenséges pillantással tekintett a fiatal leányra. Az félénken szólt:

— Haragszol?

— Nem, édes. Miért haragudnám?

— Hogy így a te tudod nélkül... a te megkérdésed nélkül... De lásd, hiszen még nem is bizonyos és talán csak én gondoltam...

Piroska akadozott. Málcsi átölelte:

— Csak mondd el, édes, bátran. Csak mondd el.

Es Piroska elmondott mindent. Milyen férfi! Talán a világon sincs több olyan. Es milyen okos! Igazán csoda, hogy mit tudott beszélni vele. Bejárta a félvilágot, Kinát, Japánt, Ausztráliát. Es könyveket is írt. Azt mondják, nagyon tudós könyveket.

— Hát nem csodálatos az Málcsi, hogy ilyen embernek megtetszett olyan tudatlan kis csacsi leány, mint én vagyok? Olyan okos. derék leány kellett volna neki, mint te vagy.

Málcsi elmosolyodott:

— Hí csak nem akarod tencedni nekem azt a tüneményes férfit?

— No azt nem, hiszen halod, hogy már engem választott, hanem azért mégis csodálatos, hogy éppen engem. Oh Málcsi ki sem mondatom, milyen büszke és boldog vagyok!

Egy hét múlva színről-színre láthata Málcsi a híres embert, s azontul gyakran láthatta. A negyvenév felé járó komoly férfiú volt az, kinek már néhány ősz szál is vegyült fekete hajába.

— Nem lesz ez kissé öreg tehozád Piroska? — mondta Málcsi félig tréfásan, félig komolyan.

Talán Jávör Endre, a híres férfi, maga is érzett valami efélet, mert nem igen sietett hivatalosan is megkérni a Piroska kezét. Sűrűn ki-kirándult Szalánczyékhoz, de ami végett jött, arról halgatott; sőt az öreg Szalánczy úgy vette észre, mintha többet foglalkoznék a nagyobb leánynyal, mint a kicsivel.

— Persze, persze, — gondolta magában az öreg ur, — jobban is illenek egymáshoz. Mind a kettő olyan komoly olyan okos. Világos, hogy egy pár lesz belőlük.

Es Málcsi maga is úgy érezte, hogy napról-napra melegebben vonzódik ahhoz a férfiúhoz. Ujra megszólalt szíve, az a sokáig hallgató, elnyomó szív.

De megszólalt a lelkiismeret is: hát meg akarja fosztani testvérét? El akarja hódítani tőle, akit szerel?

Hiába próbálta meg megnyugtanni magát avval, hogy Piroska még gyerek, annak még csak játék, hiúság, enyelgés, ami öneki egész

— Mit akartok itt a nyakunkon nyomorult ingyenélő, falánk népség?!
 — No, majd elrémítők például itt tartunk közületek az év végén egy csomót.

A hadtestparancsnok egyik társuk elbocsátáskor így nyilatkozott:

— A tengerészet nem lesz ezentúl ellátó intézet, ahol azok, a kiknek nincs betévé falatjok telefaják magukat.

A haditengerészetnél az önkéntes csakis államlakosként szolgálhat. A komisz ruhát, a komisz bakkancsot kell hordania egész éven át, igazítani pedig azon, hogy jobban álljon, vagy pláne a maga költségén extra ruhát csináltatnia nem szabad, ezért súlyos büntetés jár a vakmerőnek.

Két önkéntes igazítani merészelt tulságosan bő zubbonyán, mind a kettőt becsukták öt napra az „egyesebe.”

Maga az a komisz bakancs, amit hordania kell, lehetetlenné teszi, hogy önkéntes tisztességes tursaságba beléphessen.

(A napszámos-munka.)

A rekruita-iskola alatt az önkéntesnek épp úgy nincs „kimenője”, mint a vele együtt berukkolt közönséges, négy évet szolgáló rekruitanak. Es miért? Mert hát az ilyen dalmát parasztnál tényleg kell hat hét arra, hogy a fejébe verhessék, az utcán miként kell viselkednie, hogy a feljebbvaló előtt szalutálnia kell, hogyan kell szalutálni stb. No és ha a többi rekruita nem jár ki, miért járhasson éppen ki az önkéntes, mikor az is csak rekruita és az is csak az államlakosként szolgál! Az a sárga „strá” az nulla. Vasárnaponként délután a rekruita-iskola idején kivitték az önkénteseket a többi rekruitával együtt egy nagy térre levegőt szívni. Szuronyos őr állt ennek a négy sarkán, hogy valaki meg ne szökjék.

De elmúlik a hat, keserves fogságban töltött hét. Megtanították már az önkéntest is feszesen járni, masirozni, tud már szalutálni, most már kijárhat. S amikor a kimenők előtt a főbbvaló végigmustrálja őket, hogy tiszták-e, hogy vorschritsmässig-e az adjustirungjuk? — ott áll az önkéntes a közönséges matrózzal egy sorban. Nincs semmi különbség közte s a parasztból lett matróz között.

Az iskolázás alatt idejüknek nagy részét az Arzenál egyes irodáiban töltötték, ahová

szétosztották őket s ahol feljebbvalóik iratokat másoltattak, rajzokat kopiroztattak velük, vagy egyesekkel társas vacsorákra, összejövetelekre írtattak és címezettek meghívókat. Egy más részét az önkénteseknek az Arzenál műhelyeibe osztották szét, ahol közönséges napszámosmunkával foglalkoztatták őket, például szegecsfejeket verettek le velük ócska kazánokról stb.

Mig ezalatt így némi előadások is folytak, hol az egyik, hol egy másik csapatját az önkénteseknek behajózták hetekre, hónapokra a különböző hajókra, akik aztán messze járva Pólától, a hajókon iskolázásnak a hírét se hallották. Volt, aki öt hónapig volt egy folyóban hajókon. Például az év végén megbukott egyik önkéntes, Klein, aki megölte magát, január 20-tól július 4-ig volt egyfolyóban behajózva.

(Az önkéntesnek nincs becsületszava.)

Hogy közvetlen felebbvaló tisztjeik milyen bánásmódban részesítették, milyen kevéssé becsülték az önkénteseket, azt kellőleg jellemzni se lehet. Önkéntes szava előttük semmi se volt.

Ha egy altiszt azt mondta: „így történt,” — hiába adták becsületszavukat, hiába hivatkoztak társaikra, mint tanukra, hogy a dolog nem így történt, megbüntették őket.

Két önkéntesre egy altiszt ráfogta, hogy masirozás közben a sorban beszéltek. Az önkéntesek becsületszavukra állították, hogy nem beszéltek, — mire az altiszt, ki őket a tiszt elé vitte, ezt mondta:

„Akkor az önkénteseknek nincs becsületük.”

— Mit felelt a tiszt rá? Becsukta nyolc napra — a két önkéntest.

A sok büntetés megtanította aztán az önkénteseket arra, hogy óvatosak legyenek s egy idő múlva elfogyott az ok, a miért büntetették volna őket. Jöndulatu fölfelebbvalóik kerestek hát ujakat s a legképtelenebb dolgokban találtak is. Az önkéntesek távolléte alatt (míg ők az Arzenálban a „Lehrlingsschule” padjain ültek, vagy az irodákban, műhelyekben dolgoztak) a kaszárnyában felbontották zsákjaikat (a mi a törvényes szabályok szerint is tilos,) mely zsákokban ruhájukat és minden egyéb jószágukat tartaniok kell s ott mindent széttúra, keresték a büntelendő vétket. Es mikben találtak ezt meg? Egy buzgó kagylógyűjtőnél ta-

láltak vagy két kis kagylót, amit amit az magának eltett. Kapott ezért pár nap „egyese” fogságot.

Az egyik önkéntes olvasva a „Dienstreglement”-ban, hogy nedves ruhát a kaszárnya szobáiban szárítani nem szabad, egy nem egész száraz pár keztyűjét a zsákjában dugta el. Megtalálták a zsáknak s az illető kapott ezért négy nap „egyest”. Az egyiknek az államtól kapott és sohasem használt rossz ollója kissé rozsdás volt; két nap „egyese”-re ítélték.

Valaki a hajón bepiszkolván egyik posztóruháját, mikor a kaszárnyába visszakerült, tisztitadni adta, — kihallgatásra került, mert ez a ruhája hiányzott a zsákból — S mikor jelentette a tisztnek, egyrészt, hogy a ruhát tisztitadni adta, másrészt, hogy ezt a szolgálatvezető altisztnek bejelentette (s ebben két önkéntes társára hivatkozott, mint tanura), a tiszt azt felelte, hogy neki az mindegy; s a büntetést már megírta — s egy előszedett papírosról felolvasta a nekik előre megírt büntetést, — öt nap egyest.

Mindezeknek szolgálati könyvében aztán az állott, hogy a legteljesebb rendetlenség, hanyagság, piszok stb. miatt kapták a büntetést.

Valaki excecirozás közben köhécselt, — „Wegen Aussiossen unarticulierter Laute” címen szerepelt könyvében a két nap egyese.

Jellemző, hogy a tengerésztisztek minden közlekedést lehetetlennek tartanak az önkéntesekkel (ezzel az igényelő népséggel!) Esemény számba ment, hogy mivel a football-játékhoz nem tudtak elég résztvevőt találni a tiszték köréből, egy-két matrózzal együtt néhány önkéntest is bevettek a játékba, hogy csapatjukat a kellő számra kiegészítsék, két kitűnően vivő magyar önkéntessel pedig a kaszárnya vívótermében együtt vívott néhány tiszt. Ezek voltak az egyedüli kivételek. Mert tengerésztisztek felfogása szerint önkéntessel még az utcán sem járhat tiszt. Nyilvános vendéglőben nem jó szemmel nézik, ha az önkéntes saját pénzeért abban a teremben ül, a hol a tiszt urak s nem a söntésben, a legénység között étkeznek.

S minthogy az önkéntest nem tekintik gentlemannek, természetesen bármilyen becsületbeli ügynek lovagias uton való elintézése ki van zárva.

S hogy mennyire becsülik az önkénteseknek önértetét és becsületét, arra jellemző eseteket hozhatunk fel. Ez év február havában az éjjel a kaszárnya kantinjában ismeretlen tettesek feltörték a pénzes fiókokat s valami 400 korona értékű aprópénzt elemeltek. Másnap reggel az önkéntesek holmiját ép úgy átvizsgálták, mint a közönséges matrózokét.

(A zsák.)

A kit behajóznak, legyen az közönséges matróz, vagy önkéntes — a parancsolt időre zsákjával — a miben benne van minden holmija, a nagy Marine-kaszárnya előtt áll. Onnét masiroznak velük a mólóra, a hol csónakra szállnak. Zsákjukat a mólóig kocsi hozza utánuk — ha van. Többször megesett, hogy a kocsi, melyet ily célra használtak, másfelé volt kiküldve. Ilyenkor aztán egyszerűen: „Schultern”-t kommandiroztak s akár matróz, akár önkéntes, a nehéz zsákjal a vállán masirozott végig a város legélénkebb útján, a „Riván”, másfél kilométernyi uton a mólóig. Megegett egy alkalommal, hogy egy önkéntes, betegsége után a kórházból a kaszárnyába visszatérvén, zsákját némi borraivalóért egy matrózzal hozatta át. Kihallgatásra került s hiába hivatkozott arra, hogy betegsége miatt éppen fel-

élet boldogsága vagy boldogtalansága. Háborgó lelkét az nem nyugtatta meg.

Látta, hogy Piroska elveszti gyermeked vidám kedélyét, napról-napra hallgatagabb lesz elmélázó, csüggedt, kerül mindenkit s olyankor, ha Jávor Endre jön látogatába, elbukik a ház valamely zugába. Elő sem jön, míg a vendég el nem távozott. Beteg, feje fáj, hagyják őt békében.

— Mit jelent ez, Piroska? — kérdezte nénje, félig aggódva, félig reménykedve.

Piroska durcásan vonogatta vállát:

— Hát mit jelentsen? Fejem fáj, annyit jelent... És nem akartalak zavarni benneteket annyit jelent.

— Piroska! — feddette szeliden őt a nénje.

— Hát igaz, — vágott vissza Piroska. — Nem gondolnám, hogy Jávor Endre nagyon észrevette volna hiányomat.

Könnyedén, hengegve, — fitymálva akarta ezt odavetni, — de rosszul sült el, s nevetés helyett sirásra görbült szájacskája. És most egyszerre kitört belőle az elfojtott zokogás.

— Olyan boldogtalan vagyok! Ugy szeretnék meghalni... Meghalni...

Mácsi úgy érezte, hogy az ő szeme is megnedvesül és ő is úgy szeretne meghalni; de neki nem szabad.

Egy percig reszketve, — szótlán állt ott,

aztán lehajolt zokogó testvérehez, s két kezével gyöngéden fölemelte annak könyvtől ázott arcát:

— Kis bohó, miért sirsz? Hiszen csak nem gondolod, hogy én elcsalom tőled a vőlegényedet?

— Hát igazán? ... Igazán? — dadogta a fiatal leány.

— Természetes, hogy igazán.

— De ha már engem nem szeret.

— Hogyne szeretne? Beszélgetni szívesen elbeszélget velem, de szeretni csak téged szeret. Majd meglátod.

Meg is látták. — Csak a vezető kéz munkáját nem látta senki, mely visszatértette Jávor Endrét s a titkon hullt könyveket nem látta senki, — melyeket a derek leány ejtett, kinek másodszor jutott osztályrésziül a lemondás.

Mikor a Piroska lakodalmát ülték, az öreg Szalánczy fölföhászkodott:

— No Mácsikám, aranyosom, most már itt az ideje, hogy a te lakodalmadat is megüljük.

Mire a leány mosolyogva felelt, mintha szíve nem is vérzett volna:

— Apuska, én már csak tenálad maradok mint vén leány. Neked is kell valaki.

épülve, még gyenge volt a nehéz zsákot cipelni — becsukták őt napra az egyesbe.

Megérkeznek az önkéntesek a hajóra. A mint odaérnek, a legmagasabb rangú gép-altszít veszi át őket. Es átadja őket egy közvetlen alatta álló altszítjének, a ki — mondjuk — szakaszvezetői rangban van, ez megint tovább adja egy káplárnak, s ettől fogva ez a káplár az ő istenök, s tehet velök azt, a mit akar, az őrdög se törődik többé velök.

Ilyen részletek után valóban legfőbb ideje, hogy az országgyűlésen szóvá tegyék a magyar tengerész-önkéntesek sorsát.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Cirkuszélet, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Cirkuszélet, operette. (Páratlan bérlet.)

Bercsényi a ravatalon.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 17.

Bercsényi Béla, a Nemzeti Színház kiváló művésze, az országos színiakadémia tanára s a Petőfi-társaság tagja, már örök álmát alussza. Halála mindenfelé általános részvételt keltett; özvegyét pedig a súlyos csapás annyira sujtotta, hogy tegnap este óta ágyban fekvő beteg.

A holttestet ma délelőtt helyezték ravatalra a József-körszobor palotájában. A palota homlokzatán hatalmas fekete lobogó hirdeti a gyászt. A palota belső részét, a merre a ravatalos teremhez vezet az ut, gyászpompába öltöztették.

A ravatalos terem az első emeleti lakosztálynak nagy szalonja. Az érckoporsó magas emelvényen, pálmák és lobogó gyertyák között fekszik. A koporsóban fájdalmas arccal nyugszik a nagy művész. Szíve fölött egy rózsából és gyöngyvirágból összeállított bokréta van. A ravatal körül állandóan az Entrepris két gyászruhás házitisztje őrködik. Ugyancsak állandóan ott van a ravatal körül Tell József, Bercsényi kedvelt hűséges inasa. A fiu sokszor fájdalmasan főliskolt, aztán hangos zokogással siratja jó gazdáját.

A halottas háznál már ma délelőtt igen sokan jártak a jó barátok és ismerősök közül, hogy utolsó Isten hozzádot mondjanak a kedves művésznek.

A Nemzeti Színház, melynek Bercsényi három évtizeden volt tagja, a gyászeset alkalmából fekete lobogót tüzetett ki a színház homlokzatára és külön gyászjelentést adott ki az esetről.

A holttestet holnap délben szállítják a Nemzeti színházba. A temetésen a színház nevében Beöthy László igazgató mond búcsuztatót.

A színház tagjai ma küldöttségileg tiszteltek a polgármesternél és diszírshelyet kértek Bercsényi számára, a mit a polgármester készséggel meg is adott. A színművészeti akadémia tanártestülete Váradi Antal igazgató elnöklésével tartott mai ülésén elhatározta, hogy a haláloset alkalmából külön gyászjelentést ad ki, a ravatalra koszorút tesz és a temetésen testületileg jelenik meg. A gyászszertartás alkalmával a nemzeti színház előcsarnokában Váradi Antal mond búcsuztatót.

* A cirkuszélet pénteki első előadása lesz a tulajdonképeni bemutatója a színtársulat új karmesterének, Diemel Oszkárnak. Caryll és Monkton színes, hangulatos dallamaiban jellemző muzsikáját kezdettől ő tanította már a zene- és énekszemélyzetnek. Nem egy részt maga is hangszerelt a hatás teljességeért, így az operet ouverturjét melyet érdemes lesz meghallgatni. Bemutatója lesz ez az első előadás Haidt Margitnak, így az operet többszörösen hat az újdonság ingerével.

* Színészek adója. Az adóhivatal a szegedi színtársulat tagjaira ebben az évben először rótt ki kereseti adót. A színészek között emiatt igen elkeseredett a hangulat, különösen a karszemélyzet találja túlságosan magasnak és igazságtalannak a rá mért adót: A 45—50 frt havi fizetésű kardalosoknak 10—15—18 frt adót kell fizetniük hat hónapra, pedig gázsijukból a nyudij s a gyakori színházi birságpénzek is tekintélyes összeget ütnek le. Ma a karszemélyzet egy küldöttsége járt Kónya adófőtisztnél, hogy kedvezőbb elintézetést kérjenek. Érdekes, hogy a társulat egyik primadonnájára 101 frt 50 krt, a baritonistára 50 forint adót vetettek ki.

Erzsike főhercegnő.

(A Berliner Tageblatt cikke.)

Arad, október 17.

Erzsike főhercegnőről eljegyzése alkalmából érdekes dolgokat ír a Berliner Tageblatt. Eszerint senki sem sejtette még az udvarnál sem, hogy a fiatal Windisch-Graetz herceg a kis főhercegnőt nőül fogja venni, noha a nyáron a Traun-tó mellett a fiatal herceg mindig a főhercegnő társaságában volt.

A kis főhercegnő igen magas és igen karcsu teremtés, jóval magasabb, mint a különben is magas természetű anyja. A hirtelen növés miatt nagyon féltették a kis főhercegnőt, s hogy beteg ne legyen: eddig az ős és tél legnagyobb részét enyhe éghajlat alatt, Bozenben, Griesben és a Rivierán töltötte; csak így lehetett az egészségét megmenteni. A kis főhercegnő különben nagyon komoly, sőt azt lehetne mondani, hogy komor leány, ami persze természetes és érthető dolog, ha meggondoljuk, hogy a szüleinek milyen tragikus sors jutott osztályrészül. Csak azóta vidult fel egy kissé a kis főhercegnő, mióta Windisch-Graetz herceggel megismerkedett.

Érdekes, hogy a mostoha-atyját, Lónyay grófot, még soha nem látta a kis főhercegnő sőt nem is fogja látni, mert állítólag ki van kötve, hogy Stefánia a leányával nem fogja megismertetni második férjét. (Ebben azonban alaposan téved a B. T. bécsi tudósítója, mert gróf Lónyay tudvalevőleg jelen volt az eljegyzési udvari ebéden.)

A Windisch-Graetz név különben a Berliner Tageblatt szerint nemcsak Magyarországon, hanem Csehországban és Bécsben is gyűlöletes, Windisch-Graetz tábornagy 1849-ben nemcsak Magyarországon követett el kegyetlenségeket, hanem Csehországban is oly hajmeresztő dolgokat művelt, hogy a föllázadt nép betört a herceg palotájába s az elmenekült herceg nejét és gyermekét valósággal szétlépte. Windisch-Graetz herceg volt az is, aki Bécsben bombáztatta s mint fővezér a hadműveleteket oly ostobául vezette, hogy „szellemi képtelenség” miatt mentették föl fővezéri állásától.

A fiatal Ottó herceg, mint családjának valamennyi tagja, a vallásosságban nagyon buzgó. Dicsérik a fiatal herceg zenei műveltségét is.

Erzsébet főhercegnő már a nyáron kijelentette ő felsége előtt Ischlben, hogy kihez szeretne nőül menni s több óra hosszáig tartó beszélgetés után ő felsége beleegyezett a házasságba. Ebben különben már eleve bizonyos volt a kis főhercegnő, mert elégszer hallotta nagyanyjának, a boldogult Erzsébet királynénak azt a határozott kijelentését, hogy a Hasburg-házban többé ne politikából, hanem szerelemből kössék a házasságokat.

Mint az Allg. Corr. jelenti, a belga királynak a brüsszeli magyar-osztrák követség Erzsébet Mária főhercegnőnek Windisch-Graetz herceggel való eljegyzését hivatalosan adta tud-

tára. Lónyay Stefánia grófnő, aki anyjával levelezésben áll, vele az eljegyzést táviratilag közölte. Tegnap a külügyminiszteriumban az illető udvari méltóságok bevonásával a főhercegnő eljegyzésének ügyében konferencia volt, különféle állam és vagyoni jogi kérdések megbeszélése végett. A főhercegnő egybekelése előtt az ily esetekben szokásos renúnciació is meg fog történni.

Haynau a búrok közt.

(Kitchener lord működik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

Szomorú, komor, esős napok járnak Magyarországon is, Dél-Afrikában is, odalent. A mi napjaink szomorúságát fölidézik a mult gyűlöletes eseményei, amelyeket ötvenkét esztendő óta őriz gyászos emlékei között a magyar nemzet, hogy a fekete évfordulón, október havában áldó foházzsal adózzék a porladó hősök vértanúságának s undorral forduljon el gyilkosoknak: Haynauak pokoli alakjától.

De ime, a borzasztó kép megelevenedik. A vértanúk feltámadtak, hogy még egyszer vértanúságot szenvedjenek. Haynau, a bresciai hiéna él, megjelent, s ujra kezdi szörnyű vérengzéseit... Nem... nem minálunk többé. Itt már kitiporta hitvány lelkét belőle a halál; de odalent, messze, távol Délelfrikában, ahol egy épp oly hős, nem: hősibb nemzet küzködik oroszláni erővel a szabadságáért Anglia lelketlen hordái ellen.

Ott jelent meg Haynau, ott folytatja gyilkolását a bresciai hiéna, akinek nyomorult lelke — oh, van lélekvándorlás! — beléje fészkelte magát Kitchener lord rettentő alakjába.

Lotter bur-parancsnok az első a délafrikai „tizenhárom”, vagy a Mindenható tudná megmondani: „hány” vértanu közül. Lotter, akinek Fokföldön is volt földbirtoka, Oranje szabadállamban született, s nagy farmja volt Oranjeban, amelynek kormányja a háboru elején kinevezte parancsnokká. Hős katona volt, s Kitchener az angol csapatok nem egy kudarcáért volt adós neki. Most egyszerre letörlesztette ezt az adósságát: Lotter angol fogásba került, s Kitchener, katonai bíróságával, halálra íteltette a vitéz parancsnokot, akire — bár okmánynyal bizonyította be az ellenkezőjét — agyafurt módon ráfogták, hogy nem Oranje szabadállam kötelékébe tartozik, hanem fokföldi honosságú. következképp lázadó angol alattvaló. Ráfogták, halálraítelték, s a délafrikai hiéna föbelövette őt is, valamint két tisztjét, Schömann és Woolfeartot is.

Ezzel tehát Dél-Afrikában is megkezdte rémes munkáját a „hiéna” ádázul mutatva meg a világnak, hogy az emberiség gonoszsága semmit, semmiben sem változott, sem Haynau, sem Bástia kora, sem a spanyol inkvizíció, vagy bármely más rémuralom napjai óta.

Ha európai nemzetek viselnek egymással hadat, lehet hogy a kortársak nem fogják megérteni a háborúság okát, vagy célját, s igaztalanságot, embertelenséget, jogtiprást látnak a vérontásban; de valószínű, hogy a történelem, amely elfogulatlanul ítélhet majd a multak eseményeiről, elfogadható magyarázatát fogja adni tudni e hadviselésnek. Mert kell, hogy az egymás mellett élő népekben féltékenység legyen egymás iránt a nemzet életének biztosítása tekintetében, s érthető dolog, ha egy ország helyzete úgy alakul, hogy nem védheti meg érdekeit másként, mint véráldozat utján.

De, amikor egy oly gazdag, viruló, hatalmas ország, mint Anglia, betör Dél-Afrika kö-

zépébe és erőnek-erejével meg akar fojtani egy nemzetet, amely éppen csak élni s boldogulni akar: hogyan fog erre a rablóhadjárra mehetséget találni az igazságosan ítélő történelem? Micsoda érveléssel fogja bebizonyítani a feketéről, hogy fehér, rablóról, hogy rendes hadviselő fél, s Kitchenerről, hogy az alkotmánytisztelő Anglia seregeinek fővezére, nem pedig közönséges rablófőnök, vagy ami még meggyalázóbb: nem egy második brescial hiéna-e?

Semmiel sem fogja bebizonyítani. Lotterbur parancsnoknak és kivégzett két tisztjének a vére ott szárad már Kitchenertől a kezén és az özvegyen, árván, elhagyatottan maradt bur nők, asszonyok, lányok, anyák hulló könnyei nem alkalmasak arra, hogy lemosassák róla a szennyfoltot. Kitchenert azzá lett, amivé a véralkata parancsolta, hogy legyen Dél-Afrika Haynaujává.

Az angolokon pedig örökre rajtuk marad a gyalázat az irtó háborúért, amelyet ilyen fővezér folytat a burok dicső, igaz ügye ellen.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi vas- és fém munkások folyó hó 20-án a Vas szálloda földszint összes termében világposta, polgári házasság és táncal egybekötött szüreti ünnepélyt rendez. Belépti-díj: előre váltva 80 fillér, pénztárnál 1 korona. Kezdete délután 6 órakor. Vége reggel kivilradtkor.

Horváth Boldizsár

és a magyar hírlapírók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 17.

A héten leplezték le tudvalevőleg nagy ünneppel Horváth Boldizsárnak igazságügyünk regenerátorának az emléksobrát Szombathelyen.

Ebből az alkalomból sok érdekes dolgot irtak a lapok Horváth Boldizsárról, de azt egyik sem írta meg, hogy a megboldogult államférfiu mennyire szerette a kirlapírókat.

E sorok írója 1897-ben a 16-iki szakasz tárgyalása folyamán, a mely szakasz tudvalevőleg a sajtószabadság megnyirbálását vonta maga után, kereste fel utoljára Horváth Boldizsárt Andrász-uti lakásán.

Már akkor gyengélkedett, különösen a szeme gyengült meg annyira, hogy alig látott. Több kuriai bíró — régi barátjai — társaságában ült a szalonban és kitüntető szívélyességgel fogadott. A negyvenes évek ideálista lelkű nagy embereinek rajongó szeretetével beszélt a sajtóról, a sajtószabadságról s a többek között körülbeül ezt mondotta:

A sajtószabadság éltető eleme összes alkotmányos szabadságainknak. Ha sajtószabadságunk nincs, minden szabadságunk veszélyeztetve van. De nem is hiszem, hogy akadna kormány Magyarországon a mely a sajtószabadság korlátozását célul tűzné ki, mert minden megnyirbálás kiszámíthatatlan kárral járna.

Horváth Boldizsár ezután általában a hírlapíródalom óriási fellendüléséről és a hírlapírókról beszélt nagy szeretettel és bámulattal laudatlan munkásságuk és szorgalmuk iránt.

Közel egy óráig legélénkebb diskurzust folytatta e sorok írójával, miközben panaszkodott betegségről, öregségről és szemeinek gyengeségéről.

— Különbben — mondotta — én most memoárjaimmal foglalkozom s azokat ütöm nyélbe. Azokban talán sikerülni fog nekem összes gondolataimat a sajtó nagy hivatásáról

papírra vetni, illetve lediktálni. Sajnos, magam már írni nem tudok!

Vajjon ki visel gondot ez emlékiratokra és mikor fognak azok megjelenni?

A bucsuzásakor az előszobában is az ajtóig kísért minden tiltakozásom ellenére s aztán a legszívélyesebben vett bucsut.

A pótválasztások.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 17.

Az ország tizenhét választókerületében mérköztek ma újból össze a pártok, hogy eldöntsék a küzdelmet azok közt a jelöltek közt, kik az általános választások alkalmával nem nyertek abszolút többséget.

Nagy izgatottság előzte meg mindenütt az újabb harcot, főleg néppárti oldalról, a hol késhegyig mentek a lakosság fanatizálásában s elkövettek minden lehetőt, hogy ha a választók terrorizálása által is, de győzelemre vigyék a klerikális lobogót. Hála a szavazó polgárok józanságának, a néppártiak nem sok sikert arattak a pótválasztáson sem.

Legnagyobb érdeklődés a Hock János és Springer között végbement választás iránt nyilvánult, a melyről külön cikkben emlékezünk meg. Egész nap, késő éjjel kérdezősködtek szerkesztőségünkben telefonon, hogy áll Hock, hogy áll Springer, minők az esélyek, melyik fog győzni.

Lapunk zártáig a mai pótválasztások eredményéről a következő táviratokat vetjük:

Egyhangú választások.

Kecskemét. A felső kerületben Az október 2-án megtartott választás alkalmával Szeless József dr. szabadalvüparti 535, Kovács Pál dr. Kossuth-párti pedig 532 szavazatot kapott. A mai pótválasztás alkalmával Kovács Pál visszalépett s így Szeless József dr. szabadalvü egyhangulag képviselőnek kiáltották ki.

Letenye. Csesznák József szabadalvüparti és Szüllő Géza néppárti állottak egymással szemközt. Csesznák az általános választás alkalmával 812, Szüllő pedig 989 szavazatot kapott. A mai pótválasztáson Csesznák József szabadalvüparti jelölt a néppárti kortesek veszélyes fenyegetései és terrorizálása miatt visszalépett, mire Szüllő Géza néppártit képviselőnek kiáltották ki. Szüllő ellen bűnvádi feljelentést tettek.

Fülpöszállás. Thaly László Ugron-párti jelölt ma visszalépett s így egyhangulag Csávolszky Lajos Kossuth-pártit választották meg. A mult-kori szavazásnál Thaly 780, Csávolszky 748 szavazatot kapott.

Tab. Ugron Ákos Ugron-párti visszalépése következtében Nessi Pál Kossuth-párti jelöltet egyhangulag képviselőnek kiáltották ki. A mult választáson Ugron 634, Nessi 951 szavazatot kapott.

Harc a mandátumért.

Peér. A mai pótválasztás alkalmával Forster Géza, a szabadalvüparti agráriusok jelöltje mérte össze erejét a néppárti Jankovics Gyulával. Az általános választáson ők kaptak legtöbb szavazatot, még pedig Forster 551-et, Jankovics 370-et. Lévy Lajos, Markos Gyula és Király Lajos elenyésző kisebbségben maradtak s így Forster és Jankovics közt esett meg ma a döntés.

A pótválasztás okozta izgalom már tegnap elérte tetőpontját. A néppárt Forster ellen valóóságos fanatizmussal agitált. Nyulon többnyire asszonyneptől és suhancokból való tömeg megakadályozta Forster Gézát és a támogató-

sára jelen volt Rubinek Gyula és Baross Károly képviselőket a beszédben. Két községbe katonaságot kellett kérni, mert a fanatizált tömeg a közbiztonságot veszélyezteti. Kis-Baráti községben összetűztek a választók s a néppártiak a hegybirtót összeszurkálták. Szerencsére a Forster-párt emberei kimentették még idejekorán a felbőszült tömeg kezéből. Az alispán intézkedése folytán a választás színhelyére egy század gyalogságot, másfél század huszárságot és 20 csendőrt rendeltek ki. Ugyancsak katonaság ment Nyul, Ecs és Nyalka községekbe, ahol a fanatizált tömeg az élet- és vagyonbiztonságot veszélyezteti.

Este 6 órakor fejezték be a szavazást Jankovics 886, Forster 761 szavazatot kapott s így 75 szótöbbséggel a néppárti Jankovics Gyulát választották meg.

Nagymarton. Dégen Gusztáv szabadalvüparti és Tólas István néppárti közt folyt le a pótválasztás. Dégen az első választás alkalmával 907, Tólas 596 szavazatot kapott. Ma Dégenre 1244, Tólasra 894 szavazatot esett s így 350 szótöbbséggel Dégen Gusztáv szabadalvüpartit választották meg.

Kecskemét. Az alsó kerületben délig Nagy Mihály szabadalvü 879, Rapcsányi István Kossuth-párti 363 szavazatot kapott. (A mult szavazásnál Nagy Mihályra 331-en, Rapcsányira 326-an szavaztak.) Este ért véget a szavazás a következő eredménnyel: Nagy Mihály 527, Rapcsányi 485. Tehát Nagy Mihály szabadalvüpartit választották meg.

Debreczen III. kerületében szintén ma volt a pótválasztás Dobieczy Sándor szabadalvü és Varga Lajos Kossuth-párti között. (A multkor Dobieczy 535, Varga 452 szavazatot kapott). A Kossuth-pártiak magatartása percről-percre fenyegetőbb. Minden óvintézkedést megtettek, hogy a rendet meg ne zavarják s összeütközés ne történjék a pártok közt. Déiben Dobieczynek 560, Vargának 404 szavazata volt. — Az eredmény nagy izgalmat kelt, mert 172 többséggel a szabadalvü Dobieczyt választották meg. A városban óriási zavargások vannak.

Vác. Gajáry Géza szabadalvü 780, Bossányi György néppárti 750 választót hoztak be vidékről. A szavazás rendben folyik. (Az első szavazásnál Bossányinak 860, Gajárynak 770 szavazata volt.) A végeredmény szerint Gajáry 1864, Bossányi 1162 szavazatot kapott s így 202 többséggel Gajáry Géza szabadalvü győzött. Az eredmény kihirdetése után a néppártiak zajongani kezdtek s több ablakot bevettek. Egy néppárti revolverrel a tömeg közé lépett, mire közbelépett a katonaság s az utcákat kitisztította a néptől. Egész éjjel erős katonai őrzések álltak.

Dárda. 638 szótöbbséggel Kiss Emil szabadalvüpartit választották meg a Kossuth-párti Hermann Ottóval szemben.

Baksa. Berger Ignác szabadalvünek éjjel 12 órakor 1046, Darányi Ferenc néppártinak 1016 szavazata volt. A választás reggelnél előbb aligha fog befejeződni.

SPORT.

Nevezések az aradi löversenyekre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

A holnaphoz és vasárnaphoz egy hétre tartandó aradi löversenyekre tegnap este zárodtak be a nevezések. Ezekből ítélve, az idei két napos meeting az aradi versenyek legsikereibbe lesz. A versenytitkarság most állítja össze a nevezéslisztát s azt vasárnapi számunkban részletesen és egész terjedelmében közölni fogjuk.

Dacára annak, hogy az idei versenyszámokból az *ügető-versenyek* kimaradtak, az összes számokra mégis *ötvenkét* nevezés érkezett be, egy olyan szám, amely az idei aradi versenyeket az összes legitim-pályákon tartott versenyek fölé helyezi.

Érdekessége lesz az idei versenyeknek az, hogy azokon egy paraszt-istállótulajdonos: *Dobó István* Szeged-alsótanyai földbirtokos is részt vesz. Dobó már futtatott Szabadkán, Zomborban, Szegeden s lovai nem egyszer futottak be elsőeknek a cél előtt.

Az idei versenyeken részt vesz újból néhány évi távollét után gróf *Orsich Pál* főhadnagy. Több lóval szerepel még a listában *Jony Ferdinánd* százados, *Magyar Gyula* ezredes, Magyar Lászlónak a lovar-egylet vezértitkárának bátyja, *Geiszt Gáspár*, az aradi versenyek rendes látogatója és *Lipthay Béla*, aki híres *Exlex* lovát is benevezte.

Új nevek a nevező istálló-tulajdonosok között: *Starhemberg* gróf, lovag *Strzygwozsky* százados, *Mehrveldt* gróf, *Csissár* főhadnagy, báró *Durneis*, azonkívül *Folberth* főhadnagy a jeles lovas.

Az aradi huszár tisztikar tagjai számára mindkét nap egy-egy versenyszám szerepel, egy akadály- s egy gátverseny. Ennek nevezői között vannak a többek között: *Lipthay György* főhadnagy, *Sandl Géza*, lovag *Waclavicek*, *Fanta Géza* főhadnagy, akit a Vilmos-huszároktól az aradi önkéntes-iskolához helyeztek át tanárnak, stb.

A nevezések tehát — mint az istálló-tulajdonosok neveiről is látszik, nemcsak számszerűleg, hanem klasszis tekintetében is kiválóan sikerültek.

Hock János győzött.

(A budapesti pótválasztás.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 17.

Hock János és *Springer Ferenc* közt ma ment végbe a főváros IX-ik kerületében a mindenütt nagy érdeklődéssel várt pótválasztás. Késő éjjelig szavaztak a polgárok. Ejjel 1 órakor hirdette ki a választási elnök az eredményt, mely szerint *Hock közel ötszáz szavazattal győzött Springer felett.*

Az érdekes választás részleteit tudósítónk az alábbiakban táviratozza meg:

Budapest IX. kerületében ma volt a pótválasztás a két szabadelpárti jelölt, *Hock János* kőbányai plébános és *Springer Ferenc* ügyvéd között. Az első választásnál, október másodikán a kerület 6099 választója közül szavazott 3471. Ebből az esti tizenegy órakor befejezett szavazáskor *Hock János* kapott 1635, *Springer Ferenc* 1886 s a függetlenségi *Tompa Antal* 450 szavazatot s így *Hock* és *Springer* között pótválasztás vált szükségessé.

Azóta mindkét párt heves agitációt folytatott. *Tompa Antal* volt pártjának zöme *Hock* mellett foglalt állást, mert *Kossuth* Ferenc kijelentése szerint nem akarnak a „renegát” *Springerre* szavazni, a ki a múlt választáskor a kerület függetlenségi jelöltje volt. Kétségtelen volt tehát, hogy a kerület függetlenségi választói legnagyobb részben *Hockra* fognak szavazni, de a *Springer*-párt még sem mondott le a reményről, mert a múlt választáskor le nem szavazott választók sorából várt segítséget. A harc hevességét nemcsak a piszkáló röpírtok mutatják, hanem az utcai tüntetések is, a melyek tegnap történtek.

Ma reggel 9 órakor kezdődött meg az érdekes pótválasztás. *Tóth László* dr. elnök 8 óra-

kor kihirdette a szavazatszedő küldöttségek beosztását. E szerint az I. szavazatszedő küldöttség elnöke *Tóth László* dr., helyettese *Horváth Lajos*, jegyző *Kremmer Antal* dr., helyettes-jegyző *Bogyó Kálmán*, a II. szavazatszedő bizottság elnöke *Kiss István*, helyettese *Bókay Árpád* dr., jegyző *Kárpáty Béla*.

A rendre, mely a szavazások megkezdésekor példás volt, *Orincsay László* rendőrtanácsos vezetése alatt *Naszády Béla* fogalmazó, *Jakab Béla* segédfogalmazó, *Kerny Géza*, *Módos Gyula*, *Hlek Aladár*, *Kisteleky Imre* irnokok, *Désy Zoltán* lovasfelügyelő, *Schmidt Gyula* és *Zeher Gyula* felügyelők, továbbá 150 gyalog, 50 lovasrendőr és 6 detektív ügyelt fel. Kőbányára *Lickl Géza* rendőrfelügyelőt rendelte ki a főkapitány, 80 gyalogos és 16 lovasrendőrrel.

A *Hock* párti választók a *Tompa*, *Rákos* és *Kinizsy*-utcákon át vonultak a választás színhelyére: a *Bakács-téri* iskolához, míg a *Springer* pártiak a *Tompa* és *Soroksári*-utcákon vonultak fel.

Miután a bizalmi férfiak a hivatalos esküt letették, elnök pontban 9 órakor elrendelte a szavazások megkezdését, 20—20-as turnusokban. A szavazást a *Hock*-párt kezdte meg. Az I. küldöttségénél, hol A—K. kezdőbetűsök sorakoztak elsőnek leszavazott *Hockra* *Harner Sándor*, *Springerre* *Zenny József*, a II. küldöttségénél K—Z-ig *Hockra* *Peháta Edre*, *Springerre* *Seregi Imre*.

Mindjárt az első turnus leszavazása után *Erdős Kálmán* dr. a *Hock*-párt bizalmi férfiakon konstata, hogy a 20-as turnusba csupán 19 szavazót bocsátottak be. Ez ellen óvást emelt.

Fél 10 órakor a szavazatok aránya a következő:

<i>Hock</i>	81
<i>Springer</i>	78

10 óra tájban leszavazott *Lukács Gyula* orsz. képviselő és ifj. *Bokor József* *Hock Jánosra*. Ugyanekkor *Halmos János* polgármester megjelent a választás színhelyén s nagy megelégedését fejezte ki az elnökségnek a példás rend felett.

$\frac{1}{2}$ 11 órakor ez volt az arány:

<i>Hock</i>	220
<i>Springer</i>	216

A *Hock*-párt táborában rendkívül nagy lelkesedés uralkodik. Növeli ezt az a körülmény, hogy *Hock* egyik buzgó főkortese, egy szép asszony: dr. *Radó Lipótné* 11 óráig több, mint 50 választót szállított a szavazó bizottság elé.

11 órakor az arány a következő:

<i>Hock</i>	298
<i>Springer</i>	290

A déli órákban állandóan *Hock* volt előnyben. Fél 1 órakor így álltak a szavazatok:

<i>Hock</i>	476
<i>Springer</i>	470

Délután tömegesen érkeztek a *Hock*-szavazók. Minden jel oda mutat, hogy a szavazás késő éjjel ér csak véget.

Délután 5 órakor az arány a következő volt:

<i>Hock</i>	1046
<i>Springer</i>	1017

Este 10 órakor a szavazás lankadatlan kedvben még egyre tart. E percben a két párt így áll:

<i>Hock</i>	1886
<i>Springer</i>	1584

Az elnök éjjel fél 12 órakor kitűzte a záróórát, amely idő alatt már csak kevesen szavaz-

tak. *Hock* győzelmével már ekkor tisztában voltak.

Tóth László dr. választási elnök éjjel 1 óra után hirdette ki az eredményt, mely szerint *Hock János 449 szótöbbséggel meg álasztatott.*

A választás csendben, minden rendezavarás nélkül folyt le.

Kerékpártolvaj a Marosban.

(Egy aradi betörő kalandos elfogatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

Az aradi rendőrségnek furcsa módon sikerült elfogni ma délután egy veszedelmes tolvajt, akit három rendőrhatalóság is körözött különféle büncselekményekért. A szökevény a detektivek üldözése elől a *Salacz*-utcából, ahol épen egy büns manipuláción csípték meg, a városon keresztül egyenesen a *Maros*hoz futott s elfogatásától való félelmében öngyilkossági szándékkal a *Marosba* ugrott.

Két rendőr és a városi gyepmester csak nagy erőmegfeszítéssel tudták a vízből kifogni, mert az ipse erőnek-erejével meg akarta ölni magát. Szándékában annyira ment, hogy míg a kocsi, melylyel a városházára szállították, a *Marospartra* kiért, az elfogott tolvajt egy istállóba kellett elzárni, nehogy másodszor is a *Marosba* ugorhasson.

A rendőrség tiszta véletlenségből jutott a szerencsés fogáshoz. *Szeherka* Sámuel *battonyai* lakos levelet irt ma reggel *Kalmár József* *Salacz*-utcai kerékpárkereskedőhöz, amelyben arról értesíti *Kalmárt*, hogy azt a kerékpárját, a melyet tőle vásárolt, ellopták. *Szeherka* Aradon járt a biciklijével s itt egy 20—23 éves fiatal emberrel találkozott össze, aki meg akarta venni *Szeherkától* a vadonatúj biciklit. Jó árat kínált érte s *Szeherka* rá is állt a vételre.

Az alku megkötése előtt az ismeretlen fiatalember engedelmet kért a kerékpár tulajdonosától arra, hogy a gépet kipróbálja. *Szeherka* beleegyezett s a fiatal vevő felkapott a gépre, el is hajtott vele s a becsapott tulajdonos kereseghetett a 150 forintos biciklijé után. A lópás után arra kérte *Kalmárt* *Szeherka*, hogy ha a tolvaj eladás végett jelentkeznék nála a géppel, tartsa vissza s értesítse az esetről a rendőrséget.

Ma délután tényleg beállított a *Kalmár* üzletébe a fiatal ember s megvételeire kínálta a lopott kerékpárt. A kereskedő felküldte egyik inasát *Bedő* Árpád dr. rendőrtiszthez, aki *Mátyás* detektivet küldte ki a tolvaj elfogatására.

Mikor a detektív az üzletbe érkezett, a fiatalember már nem volt ott. *Mátyás* tehát elrejtőzködött s várta vissza a tolvajt, aki egy negyed óra mulva tényleg megérkezett. A boltajtóból azonban meglátta *Mátyás* fejét s — utca ved el magad — futásra vette a dolgot. A detektív utána. A *Sárosi*-, *Perényi*- és *Kossuth*-utcákon végig kergette *Mátyás* a tolvajt, de nem bírta utólélni. Visszatért a városházára azzal, hogy a tolvaj *Sztojka* György aradi lakatos-segéd elfogatása azonban nem sikerült.

Tíz perc mulva a gyeptről telefon-értesítést kapott a rendőrség arról, hogy az elmenekült tolvajt ott elfogták. Két rendőr ugyanis a város határán tul folytatta az üldözést egészen a *Maros*-partig, ahol a menekülő *Sztojka* egyenesen a folyóba szaladt. A gyepmester és a két rendőr kihalászta az öngyilkos-jelöltet a *Marosból* s a városházára akarta kísélni. A dolgot azonban nem ment olyan könnyen. *Sztojka* mindenáron vissza akart ugrani a *Marosba* s a három ember nem volt képes őt a városházára kísélni.

Nem volt mit tenni: *Sztojka*t bezárták a

gyeptéri istállóba s egy igás-kocsit hozattak, azon kísérték be a rendőrséghez azon átázott, nedves ruhában, amelylyel a Marosban fürdött. Itt azután kitűnt, hogy Sztojkanak nemcsak a bicikli-lopás nyomta lelkiismeretét. A győri és aradi törvényszék is körözi betörés, hatóság elleni erőszak s egyéb büntetendő cselekményekért.

Mikor a rendőrök Sztojkat a rendőrség zárkájába kísérték, akkor is egyre az öngyilkosságra járt az esze:

— Inkább még egyszer a Marosba mennék, mint ide a pincébe . . .

A szövetkezetek ellen.

(Fővárosi hang az aradi mozgalomról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

A Pester Lloyd ma megjelent száma hosszasan foglalkozik az aradi kereskedők körének a fogyasztási szövetkezetek ellen irányuló mozgalmával. A cikkből ítélve úgy látszik, hogy a mozgalom élénk visszhangra talált a fővárosban s az aradi mozgalom országos érdekűvé nővi ki magát.

A cikk tartalma a következő:

Az aradi kereskedők beadványt intéztek a miniszteriumhoz, melyben felpanaszolják, hogy az ott működő fogyasztási szövetkezet konkurenciát folytat a kereskedőkkel. Két momentumot emelnek ki különösen az aradiak, az egyik hogy a szövetkezet nem tagjainak is szolgáltat ki árut, a másik, hogy a szövetkezet adókedvezményben részesül. Az aradi kereskedők panasza nem új és nem is áll egyedül az országban. Mindenütt, hol ilyen fogyasztási szövetkezetek létesültek, a kereskedők hasonló panaszal állnak elő és nem ok nélkül.

Élénk emlékezetünkben van még a miskolci kereskedelmi kongresszus a melyen sok szó esett ezen szövetkezetekről, a melyek különösen a középkereskedőknek vannak nagy ártalmára s hasznuk nincs semmi.

Az agráriusok e dédelgetett kedvencei — mondja a P. Lloyd — az államtól különös kedvezményben részesülnek, így adómentességet, szállítási kedvezményt stb. kapnak, mi által a rendes adófizető kereskedők szenvednek. E kedvezmények a kereskedőket háttérbe szorítják, különösen ott, a hol ugyanis gyenge alapon állnak.

A szövetkezetek beléletében van egy momentumok, a mely semmi összefüggésben nincsen a kereskedelemmel és felekezeti szint kölcsönöz annak. Az ország nagy kereskedelme minden oldalról szorítottatik, a kis kereskedelmet pedig a szövetkezetek ütik agyon. Hová fog ez vezetni? Hát okvetlen szükséges, hogy a proletárizmus egy újabb réteggel növekedjék? Ide fog a dolog kilyukadni, mert az érdekelt kis kereskedők jól-rosszul, de mégis csak valahogy tengették eddig az életüket.

Igaz az is, hogy a szövetkezeteket kis emberek részére létesítették, de akkor, mikor egy osztályt segítenek, nem szabad egy másik osztályt agyonütni; amelyik ily módon nem tudja felvenni a versenyt a kedvezményekkel dolgozó szövetkezetekkel szemben.

Amit az aradi kereskedők óhajtanak, az alaposan meg van okolva. Az olyan szövetkezetek működése, melyek tagjaikat látják el áruval, még csak érthető, de azoknak, kiknek üzlete az egész világ részére nyitva van, épp oly nyílt üzletet vezetnek, mint bármely kereskedő, kik konkurálnak: azoknak az állami kedvezményt megadni nem helyén való. Minden ily esetben az államnak a szövetkezettel

épp úgy kell bánni, mint az egyszerű kereskedővel: egyenlő jog mindenik részére!

Az aradi kereskedők helyes irányban működnek. Ez az eset érdemes a mérlegelésre. Ne legyen nálunk osztályérdék és osztályharc, nem bírja azt el az ország, legkevésbé a mostani időkben, midőn közgazdasági helyzeteük minden erőnek együttes és válvetett működésére van szorulva.

HIREK.

Nagy zavargás Debrecenben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 17.

A debreceni III. választókerületben ma lefolyt pótválasztás valóságos ostromállapotot teremtett a nagy civis-város utcáin. Két képviselőjelölt közül a választási küzdelemből Dobieczky Sándor, a szabadelvűpárt jelöltje került ki győztesen s az eredmény kihirdetése olyan utcai zavargásra adott alkalmat, hogy a katonaság közbelépését kellett igénybe venni, ami nyolcvan ember megsebesülését vonta maga után. A sebesültek között van három katonatiszt s több huszár.

Az eredmény kihirdetését már délután 6 órakor óriási néptömeg várta az utcán. A tömeg hangulata ekkor már olyan volt, hogy a zavargás előre látható volt s a választási helyiség elé nagy számú katonaságot kellett kirendelni.

Mikor a választási elnök Dobieczky győzelmét kihirdette, a tömeg elkezdett zavarogni a város utcáin. Az elnök felszólította a közönséget, hogy viselkedjék nyugodtan, különben kénytelen lesz a rend helyreállításáról a katonaság közbelépésével gondoskodni.

A tömeg azonban nem tágitott s a lovas és gyalogos katonák kivont karddal, puskára tüzött szuronyokkal szorították ki a tüntetőket az utcából. A katonaság közbelépésére az volt a válasz, hogy a tömeg kövekkel, botokkal fordult a katonaság ellen s az utcai harc közben három katonatisztet s több katonát megsebesítettek.

A huszárok erre attakot intéztek a szedett-vedett népség ellen: kivont karddal vágattak végig az utcákon. A vágató huszárok nyolcvannál több embert sebesítettek meg kardjukkal.

A rendőrség több száz embert elfogott, a zavargások ennek dacára folytak egész 8—9 óráig, mikorra a tömeg eloszlott.

A főutcákban majdnem mindegyik háznak ablakait beverték, úgy, hogy a város egészen a pusztulás képét mutatja.

A reaktíválás munkája.

— A Polgári Takarékpénztár ügye. —

Arad, október 17.

A felszámolás alatt álló Polgári Takarékpénztár azon részvényesei, akik a pénztárat reaktíválni akarják, ma délután értekezletet tartottak, amelyen aláírták a rendkívüli közgyűléshez benyújtandó azon indítványt, amelyet Párecz Béla dr. ügyvéd szerkesztett meg s melynek lényegét vasárnapj lapunkban ismertettük.

Az értekezletnek Párecz Béla dr. jelentette be, hogy a felszámoló-bizottság beleegyezett abba, hogy a rendkívüli közgyűlés tárgysorozatába feltételessék a reaktíválást célzó indítvány, mely az előkészítés munkálatainak megtételére egy bizottság kiküldetését kéri.

Felolvassák ezután magát a megszerkesz-

tett javaslatot, s a megjelentek ahhoz egyhangú lelkesedéssel járultak hozzá, nyomban alá is irván azt. Az aláíró részvényesek az egész részvénytőke egy-ötöd részét képviselik.

Végül az értekezlet tagjai kijelölték azon bizottság tagjait, melyet az előkészületek elkészítésével fognak megbízni.

Az e hó 27-én megtartandó rendkívüli közgyűlést egyébiránt a felszámoló-bizottságnak azért kellett összehívni, mert a felügyelő bizottság mandátuma lejárt.

— Az aradvárosi szabadelvűpárt végrehajtó-bizottsága holnap, pénteken délután 6 órakor a Millennium vendéglő külön termében értekezletet tart. Az elnökség felkéri a végrehajtó-bizottság tagjait, hogy a fontos tárgyra való tekintetből lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

— A képviselőház új elnöke. Budapesti tudósítónk táviratozza: a Magyar Nemzet ma esti számában hivatalosan jelenti, hogy teljes megegyezés jött létre Apponyi Albert gróf képviselőházi elnökségét illetőleg. Ezzel — írja a félhivatalos ujság — Széll Kálmán miniszterelnöknek egy kedvenc terve valósul meg. Egyike a legelsőeknek, ki a megegyezésről értesült, Perczel Dezső, a Ház mult ülészakának elnöke volt, a ki minden személyes ambíciótól eltekintve, a legnagyobb áldozatkészséggel járult a kormányelnök kombinációjához.

— Bosnyák vendégek bucsuzása. A fővárosban időző bosnyák vendégek elutazásuk előtt ma délben bucsutisztelgésen voltak a magyar kereskedelmi csarnokban s a csarnok elnökségének hálájukat fejezték ki ama páratlanul szíves vendéglátásért, melyben őket itt tartózkodásuk alatt részesítette. Haraszi Jellinek Henrik, a csarnok elnöke fogadta a tisztelgőket s újlag kifejezte abbéli reményét, hogy e látogatás és személyes érintkezés egyaránt üdvös hatással lesz a magyar és bosnyák kereskedelemre. A vendégek ma délután fél három órakor utaztak el s egy részük Zerkovitz Emil vezetésével Szegedre rándult, az ottani ipartelepek megtekintésére.

— Plósz Sándor jelölése. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, Latinovics Pál, a rigyicai kerület képviselője lemond mandátumáról, mert közelebb Bajára nevezik ki főispánnak. A szabadelvűpárt Rigyicán Plósz Sándor igazságügyminisztert lépteti fel, a függetlenségi pedig Hentaller Lajost, de emlegetik Polónyi nevét is.

— Hegedüs miniszter köszönete. Makó város képviselő-testülete mint irtuk, hétfői közgyűlésében Hegedüs Sándor kereskedelmi ministert, dr. Meskó Sándor kir. tanácsost, csanádvarmegye alispánját és Justh Gyulát, orsz. képviselőjét egyhangulag a város diszpolgáráivá választotta meg. A határozatról Cseresnyés János helyettes polgármester sürgönyileg értesítette a ministert, a ki táviratilag tolmácsolta köszönetét a kitüntetésért. A miniszter távirata ekkép hangzik:

Nagyságos Cseresnyés János h. polgármester urnak Makó.

Hálás köszönettel vettem hirt Makó város közönségének mélyen megtisztelő és kitüntető határozatáról, melylyel engem polgárai sorában iktatott. A megtisztelő kitüntetés mindenkor élénken fog emlékeztetni kedves városukkal szemben fennálló polgári kötelességemre, melyeknek mind teljesebb, s a haza és Makó érdekeinek megfelelőbb betöltése legjobb törekvéseim egyike leendő.

Szívélyes benső üdvözlés s hálás köszönet új polgártársainknak.

Hegedüs Sándor,
minister.

— **A hadosztályparancsnok bucsuja.** Nagyváradról táviratozzák lapunknak: *Lovetto* altábornagy, akit 5 Felsége a trieszti vár parancsnokává nevezett ki, ma bucsuzott el a nagyvárad helyőrség tisztikarától. A tisztek nevében *Latscher* vezérőrnagy mondott beszédet, mire *Lovetto* meleg szavakkal válaszolt.

— **Korszakalkotó találmány.** Londonból távirják, hogy két mérnök, *Oriay* és *Armston* megtalálták a módot arra, hogy mlként lehet az elektromos erőt sodrony nélkül vezetni. Találmányuk bemutatása holnap lesz a meghívott tudósok előtt. Amennyiben a találmány beválik és a technikát teljesen át fogja alakítani.

— **A szüret.** Vigan folyik a szüret ország-szerte. Husz év óta nem volt olyan sok és olyan édes szőlő, mint a szép, verőfényes őszi napok után ez évben. Évtizedeken át szünetelt a vidám hegyi mulatság, a rakétázás és a tánc világos virradtig. A filoxera, az összes rovarok s legnépszerűlenebb parvenűje hosszú időn keresztül pusztította a mi felséges hegyeinket. Volt olyan esztendő elég, a mikor a gazda már csak krumplít termesztett szőlőjében, mert szőlőtermésre egyáltalában nem lehetett reménye. A filoxera, hála Istennek, végre is az ország nagy részében elérte a filloxera-kor legszélsőbb határát és most már nem a szőlő, hanem a filloxera pusztul. Hogy minő nagy jelentősége van egyes bortermő vidékeken a regenerált szüretnek, ezt bizonyítja az is, hogy a „Szatmár és Vidéke” című lap legutóbbi száma feltűnő betűkkel jelenti ki, hogy ez a szám, a szüretre való tekintettel, a szokottnál egy nappal hamarabb jelent meg. Ugy látszik, hogy a derék irodalmi vállalatnál e napon a munkatársak is — szedők voltak. Persze, az Isten szabad ege alatt.

— **Öngyilkos uriaszony.** Budapesten *Bolemann* Gyula dr. kerületi orvos neje ma délután a Dunába ugrott. Holttestét késő éjjel kifogták. A szerencsétlen nő erős idegbetegségben szenvedett. Tavaly egy izben már meg akarta magát ölni, de akkor megakadályozták.

— **Deficitus egyházkerület.** Az erdélyi ref. egyházkerület jövő évi költségvetése — mint Nagy-Enyedről írják — 85000 korona deficitet helyez kilátásba. Ennek az oka a múlt évtized rezsimjének szerencsétlen pénzügyi művelésében és telekspekulációiban rejlik. A biztosan jövedelmező papirokat eladták, helyettük kétértékű részvényeket vásároltak és budapesti házakat vettek. A jövő hó 7-én összeülő közgyűlésnek a deficit fog előreláthatólag a legtöbb gondot adni.

— **Schenk tanár Lübeckben.** A lübecki hírlapírók és írók egyesületének meghívására *Schenk* tanár tegnap ott nagyszabású előadást tartott híres teóriájával. Az előadás két részre volt tervezve, külön a férfiaknak s külön nőknek. A lübecki írók kérelmére ezen tervétől a tanár elállott s mindkét nembeli hallgatóság nagy tetszése között tartotta meg felolvasását.

— **Két katona öngyilkossága.** *Halamaj* Ferenc és *Szücs* Ferenc m. kir. honvédhuszárok, a mikor vig danával bevonultak a nagyvárad kaszárnya udvarán, de hogy gondolták, hogy olyan hamar gyászos vége lesz ifju lelkesedésüknek. Nagyon nehéz volt a szolgálat, nagyon szigorú a bánásmód, nem bírta a testük, nem bírta a lelkük. Meghibbant a lelkük egyensúlya s mintha összebeszéltek volna, a kétségbeesés örületében mindketten tegnap a hajnali órákban felakasztották magukat. Az esetről tudósítónk következőkben számol be: Tegnap hajnalban *Halamaj* Ferenc *boros-sebesi* ujonc huszárt a honvédhuszárlaktanya félreeső helyén felakasztva találták. A megrémült bajtársak elvig vitték a csinos huszárgyerek hült tetemét az őrsohába, amidőn egy csomó huszár a kapun egy szederjes kék arcú hullát szállított be. *Szücs* Ferenc békés-gyulai ujoncz volt ez, ki a laktanya külső részén levő fára akasztotta fel magát. A páros öngyilkosság a legnagyobb

megdöbbenést kelti a katonai körökben, hol az esetet az egész nap folyamán titkolták.

A két hullát a csapatkórház halottas házába szállították.

— **A makói közműhely.** A kereskedelmi miniszter kiküldöttei: *Edvi-Ilés* Aladár és *Gaul* Károly tanárok, *Edvi-Ilés* László kamarai titkár és *Stengl* Andor kerületi iparfelügyelő a napokban tartották meg a makói iparistület kiküldötteivel a Makón föllálandó közműhelyre és árucarnokra a tárgyalást. Az értekezleten beigazodott mindezeknek a szükségessége s a berendezésen kívül 10 évig 3000 korona évi segélyt is fog kapni az iparistület.

— **A századik születésnap előtt.** A nagyvárad zsidó kórházban egy igen nagyon öreg ember halt meg tegnap délelőtt. A gondviselés végtelen kegyelméből kilencvenkilenc esztendőig örülhetett a földi létnek, s egyetlen nap hiányzott még ahhoz, hogy életének századik évét töltsse be. A nevezetes nap előtt huszonnégy órával szakította el az élők rendjéből a halál, az irgalmat nem ösmerő. *Klein* Sámuel 1802. október 5-én született, s 1901. október 14-én halt meg szegényen. Az érdemes pátriárka valamikor gazdag kereskedő volt, azután tönkre menve, késő vénségéig mig csak jártányi ereje volt, házalásból tengette életét. Az aggkorral járó gyöngeség félévvel ezelőtt lepte meg, s azóta tehetetlenül feküdt a kórházban, hol gyermekei unokái és dédunokái gondozták az őreget. Mostanában nagyon készült az aggastyán századik születése napjára szinte föllélekült fakó arca, szemeiben az öröm tüze gyuladt föl, ha a hozzátartozói a nagy napról beszéltek. Es a kis dédunokák már javában készültek a mondókára, amivel nagyapót köszöntik az emberi kor végső határán. S mire reggel ágyához léptek, nem mozdult többé az agg, szemei nem nyitak föl, s keze hideg volt, mint a jégcsap, mikor az unokák csókja érte. Az öreg *Klein* Sámuel csöndesen meghalt.

— **Sikkasztó jegyző.** A *Frankfurter Zeitung* jelenti Zürichből, hogy *Müller* ottani jegyzőt 95,000 frank összegű hivatalos sikkasztások miatt letartóztatták.

— **Titokzatos gyermekszöktetés.** Alsó Ausztriában Zell községben lakott *Maier* Ede munkás. Két adoptált fia volt, kik közül az idősebb *István*, kitűnő tanuló volt. A fiu nemrégiben eltűnt a szülei házból. A könyvei között talált iratokból megtudták, hogy egyik tanárnője, *Büchel* Frida szökte meg a gyereket és egy klerikális intézetbe vitte. A gyermeket az apa mindaddig nem találta meg. A tanárnő ellen a feljelentést megtette, egyben *Schuhmeier* és *Seitz* képviselőket felkérte, hogy ez ügyben interpelláljanak a képviselőházban.

— **Ösztöndíj-pályázat.** *Salacz* Gyula polgármester a *Schertz*-féle ösztöndíj-állomás betöltésére kihirdette a pályázatot. A 2800 korona alapítványi tőke kamataiból álló ösztöndíj elnyeréséért, az aradi kir. főgimnázium bármely osztályának szorgalmas és jóviselőtű azon tanulói folyamodhatnak, a kik a tanulmányaik felől jóles osztályzattal bírnak. Az árvák, vagy szegény szülők gyermekei előnyben részesülnek. A pályázati kérvényeket e hó végéig kell beadni a polgármesteri hivatalban.

— **A tilosban.** A kihágási bíróság előtt ma a tárgyalások során valami vadászás került szóba. Tilos területen vadászón értek egy fiatal embert, Engedély nélkül puffogtatta a nyulakat, amig csak közbe nem lépett a vadőr, aki hivatalos hatalmának minden erejével megakadályozta a fiatal ember szórakozását. Ma volt a folytatása az esetnek. A vadórt tanuképpen halgatták ki. A jóképű magyar cikornyás hivatalossággal adta elő az esetet:

— Mikor szembe találkoztunk, mindjárt igénybe vettem az ifiurat, mert hogy tetten tanalódott és azt mondtam, hogy viszonyítsa, ide a puszkáját.

Aztán felapelláltam, hogy mutassa meg a vadászati jelenetet. De az ifiur azt mondta, hogy ő nem színész. Erre a puska lefoglalását megesszközöltem.

A hivatalos tanuvallomás után el is ítelték a szabad vadászta.

— **Öngyilkos költő.** A nőt több gyöngédséggel ruházta fel a természet, mint a férfit. Amit ez tán még mosolyogva képes elviselni, azt amaz nem bírja ki. Az egyik tulteszi magát óriási szenvedéseken, megtörik, de nem adja fel a küzdelmet a sorssal, azt elhervasztja egy gyenge szellőfúvás. Hát még akit költői lelkülettel ruházott fel az égi hatalom! Az fogékonyabb a fájdalom iránt, érzékenyebb mindenki másnál, mert pusztán egy tekintet is képes megzavarni lelki egyensúlyát. Most pedig vegyük még hozzá, hogy a költői lélek a nőben, gyöngé törékeny lányban vet lángot s mindjárt nem lehet csodálkozni a katasztrófán. A bácsmegeei Kerekegyházáról írják, hogy *Scultéthy* Vilma, egy uri család fiatal sarja, a kinek nevével sűrűn találkoztunk vidéki lapok hasábjain csinos versek alatt, öngyilkos lett. A halálban is erős akart lenni, épp úgy, amint verseiben is az erőt akarta kifejezni, revolvérével szíven lötte magát és szörnyet halt. Csak láda még csak nem is sejt, hogy mi ütötte a halálba. De hát ki tudna elemeire boncolni egy szubtilis finomságu lelket, amely nem a földön keresi a boldogulást, mikor már elvesztette az étellel folytatott játszmat.

— **Megsértette a királyt.** *Galsulák* János battonyai lakos részeg állapotban megsértette a királyt. A törvényszék ezért 15 napi fogházra ítélte, amiben a vádlott meg is nyugodott.

— **Egy raélogyilkos kivégzése.** Görlitzben tegnap végezték ki *Emmerich* raélogyilkost, ki 76 éves özvegy nagynénjét megölte és kirabolta. Az elítelt, mielőtt a kivégzési padra lépett volna, megnézte az ítéletet a császár aláírását, majd felkiáltott:

— El en II. Vilmos császár!

— Ezután a hohérhoz fordult:

— Röviden végezzem velem.

Öt és fél másodperc alatt kivánsága teljesítve lett.

— **Elfogott postasikkasztó.** *Pecseről* táviratozzák, hogy az ottani postaigazgatóság letartóztatta *Peretkó* Sándor magyar-hertelendi postakiadót, aki 1900 koronát elsikkasztott.

— **Meghalt a barátja sirjánál.** Egy öreg ember tragikus halála kelt általános részvétet Debrecenben. *Boros* Sándor 68 éves ügynököt régi barátság kötötte *Fekete* Sándor debreceni gazdálkodóhoz. A két öreg szinte elválhatatlan volt egymástól. Fél százados barátságukat semmi sem volt képes megzavarni. Ennek a szép barátságának véget vetett a halál, mely *Feketét* elragadta. Az öreg *Boros* szomorú szívvel készült barátja temetésére. Reszkető léptekkel haladt a koporsó után és sűrűn törölgötte a szemét. A temetőben ő volt az egyik, aki a koporsót a gyászkocsiról leemelte. Az utolsó szolgálat, amit barátjának tett, nagyon kimerítette a szegény őreget és mikor néhány rögtöt dobott a koporsóra, egy jajkiáltással a földre zuhant. Az elhunyt jóbarát iránt érzett fájdalom, a sok izgatottság annyira hatott rá, hogy szívezhűdés érte, és *Boros* ott a nyitott sir előtt adta ki lelkét.

— **Államfők kedvenc fegyverei.** A népek és nemzetek urai, akik érthető okoknál fogva bizonyos előszeretettel vannak a haderők iránt, egyuttal megszeretnek egy-egy fegyvernemet és ennek kezelését azután — amennyire ezt az országlás gondjai megengedik — többé-kevésbé tökélyre viszik. — Így például *Abdul* *Hamid* szultán, igen kitűnő pisztolylovó, *Miklós* cár remekül kezeli a revolvért és magánál is hordja azt rendszeren, *Menelik* négus karabélylyal szokott cölba löni és 50 lépés l majd nem mindig célpontot talál, az öreg *Krüger* még mindig a legjobbak közé tartozik a puska- és pisztoly-lövészek között. *Lipót* belga király egyike volt a legkitűnőbb vitorkezelőknek, a mi uralkodónk pedig a kardvívásban bizonyítja be fölényét. A francia köztársaság jelenlegi ainöke azonban, *Loubet*, nem hiába inkarnátus polgárember, de nem tűnik ki a fegy-

versportok egyikében sem. Fiatalabb éveiben is csak a flóberig emelkedett a passziója és annak idején vásári bódékban lövöldözött úres tojásokra.

— **Aradi krónika.** E cím alatt így cícelődik velünk egyik nagyváradi újság: „Arad város, amióta nagyon sűrűn szerepel *Krivány* példát mutatott azoknak, akik könnyű szerrel akatnak vagyont szerezni a *Bendöri Közlöny*-ben. — Olyan sűrűn, hogy gyakran külön rovatot kell nyitni a számára, annyi siktasztót, csalót, gazembert keresett az ottani törvényszék. Ma is csak hét embert hívnak föl jelentkezésre, akik valamennyien tolvajlással, orgazdasággal, sikkasztással, csalással: etc, „alaposan vádolhatnak“. Vigasztalódjék Arad városa: sok pénzt csak ott lehet lopni, ahol sok van. Nálunk nem lopnak annyit és annyiszor s ez hozzáértő statisztikusok szerint biztos jele a szégyenülésnek“.

— **Templomégés Londonban.** Az angol főváros legrégebb temploma a Stepney Church tegnap kigyuladt s rövid idő alatt a lángok martaléka lett. A templomot 1470-ben építették s csak két év előtt restauráltak 5500 font költséggel. A templom óra művét sikerült megmenteni. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Kossák József csász. és kir. udvari fényképész** Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **A közönség** állandó érdeklődésével tünteti Porter Vilmos nagy áruházat, mely a Szabadságtéri korzót megteremtette. Az áruház tömördek sok kirakata telve van a legszebb újdonságokkal. A minden tárgyon látható szabott árak tanúságot tesznek arról, hogy a cég a legerősebb elvet követi. Minden bevásárlásnál, mely 20 koronát tesz ki, az áruház *teljesen ingyen* ad életnagyságu fényképet.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 285 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— A nagyérdemű közönség** b. figyelmébe ajánljuk a helybeli szolid és törekvő Czigelbrier Győző vaskereskedő céget vaskályhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű szerszámok bevásárlása céljából.

Katona a ládában.

(Egy honvéd-szökevény regénye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 17.

A honvéd, a nemzeti hadsereg tagja; büszke lehet mindenki, aki felöltheti a magyar honvéd egyenruháját. Annál nagyobb aztán a szégyen, ha a magyar fiu éppen a honvédségtől szökik meg. Ritka is a szökött katona a honvédségnél és ilyen ritkaság *Boros* József póttartalékos honvéd, aki a szabadkai ezredtől Szegednek szökött, ahol ma reggel regényes körülmények közt elfogták.

Rainer József főkapitányt még tegnap értesítette egy távirat, hogy a szabadkai honvédezredtől megszökött egy *Boros* József nevű újonc és az a gyanu, hogy Szegedre vette útját, mivel sokat emlegette, hogy ott lakik az ő kedvese.

A főkapitány *Csordás* őrsparancsnokot bizta meg a nyomozással, aki *Susula* rendőr kíséretében még tegnap este keresni kezdte a dezentort. A kutatás során arról értesült, hogy az újonc *Klár* Magdolna menyecskebe van belehabarodva, a menyecske pedig a *Petőfi* Sándor-sugárút 45. számú házban lakik.

Csordás őrsparancsnok benyitott az egy alakos lakásba. A tüzről pattant menyecske ugrott elébe. A kérdésekre azt mondta, hogy nem tudja hol van az újonc, nem is látta, mióta felcsapott katonának.

Csordás nem jött zavarba, hanem kutatni kezdett a szobában. Az ágyteritőn észrevette a honvéd-sipkát, mire kijelentette, hogy a katonának itt kell lenni.

— Csak nem nyelte el a föld — szölt izgatottan a menyecske.

— A föld nem nyelte el, hanem maga elrejtette.

Az őrsparancsnok erre felnyitatta a ruhás ládát.

— No lássa, hogy csak ruha van benne — szólott a menyecske.

Az őrsparancsnok erre kezdte hányni a ruhákat. De csakhamar ruha helyett a szökevény katona fülét markolta meg a keze. A fül után aztán kiemelkedett a ládából az igénytelen kis póttartalékos honvéd, egyenruhás alakja.

— Ugyan, hogy tudott olyan csiga-bigamódjára összegubbaszkodni?

A kis katonát roppant dühbe hozta, hogy elcsípték. Nyakába ugrott a menyecske és nem akarta elereszteni. Ugy kellett letépni kebléről a szerelmes újoncot.

— Hiába kísérek vissza, újra megszököm.

— Mőggondolja még.

— Majd mőglátik.

Aztán a menyecskehez fordult:

— Magda, nem te adtál föl? Mert ha mőgtunnám, hogy te árulkodtál rám, biz én lelőnélek!

A dezentort aztán átadták a katonai őrségek. *Klár* Magdolna pedig annyira megijedt a kedvese fenyegetésétől, hogy még meg találja ölni, hogy a mai vonattal elutazott a városból.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Egy párbaj története *Tóth* Béla jeles írók *Esti levél* formájában gyakran hozzászólt a napi eseményekhez. Mikor a mult télen az a hír járta be a lapokat, hogy a magyar kormány megvette *Kacziány* Ödön Szfinx című képét ötezer koronáért, *Tóth* Béla az egyik *Esti levél*ben szövegezte ezt, és konstataálta, hogy a Szfinx című kép olyan silány munka, hogy a jury három évvel előbb még a kiállításra sem bocsátotta. Elmondotta továbbá, hogy *Kacziány* ugyanezt a képet később egy Erzsébet-körúti képkereskedő kirakatában helyezte el, s oda írta alá, hogy ára 300 forint. Vevő azonban így se akadt rá. A festő ekkor egy darab vásznat ragasztott hozzá, ráfestett egy kis égdarabot s újra kiállította. Az árát azonban most ötezer koronában állapította meg. Ezt pedig annál könnyebben tehette, folytatta *Tóth* Béla — mert időközben tagja lett a jurynek s így versenyen kívül állott. Ezt a képet, mely bokron és boltokon keresztül került a tárlatba, ötezer koronáért meg is vásárolta a magyar kormány. Így méltatta *Tóth* Béla a kormánynak e képviselését, s közbe-közbe szatirikus, elmés megjegyzésekkel fűszerezte *esti levélét*. Az *esti levélre* válaszul *Éjféle levelet* közölt néhány nap mulva az egyik *esti lap*, a mely nem annyira cáfolta, mint inkább sértésekkel hamozta el az *esti levél* íróját. Ezt a levelet *Kacziány* Géza dr. tanár, *Kacziány* Ödön testvére írta. *Tóth* Béla erre a levélre kihívással felelt. A párbajban *Tóth* Béla könnyebb vágást kapott a karjára, *Kacziány* Géza pedig súlyosabbat. A törvényszék párviadal vétsége miatt *Kacziányt* tizen-négy napi, *Tóth* Bélát két napi államfogházra ítélte. *Tóth* Béla a kir. ítélőtáblához fellebbezett, a mely ma nyilvános főtárgyaláson foglalkozott az ügyvel, s *Rácz* Géza dr. közvédő felszólalása után egész terjedelmében helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

S z e s z ü z l e t.

— Október 17. —

Mal jegyzéseink: Készará nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moszlék: 12'80—13— korona mmásánként.

Kerpel Izsó

kölcsönkönyvtárába

a következő

újdonságok és pótlások

érkeztek:

Beniczky: Az első nyom, Ohnet: A könnyüvéreiek, Turgenieff: Füst, Lie: Az elátkozott, Wichert: Apja fia, Bródy: Árva leányok, Sirven: Két férj, Braddon: Honora titka, Rákossy: A bujtogatók, Verga: D'Arce kapitány, Philip: A szépség győzelme, Mathers: A tükörből, Crawford: A király gyermekei, Suverin: Századvégi szerelem, France A: A vörös lilium, Prévost: Laura hugom, Crocker: Két ur szolgálja, Bourget: A különc, Barilli: Dodero kapitány, Byr: A titokiz. vendég, Vértesi: A szerence fia, Montépn: Szöke boszorkány, Göre G. Bolygás az világban, Mirbeau: A szobalány naplója, Gaskell: Mély titok, Marlitt: Tizenkét apostol, Ford: Két házasság, Carlyl: A francia forradalom, Sero: Aranyborju, Utolsó napsugár, Montépn: A vörös boszorkány, A macskaszem, Bacot: A titokteljes nő, Mayer Onecses, Bánfi: A barlang titka, Baróti: Bandi, K. Nagy S.: A 101-ik árva, Vaszkó: Küzdelem a létért, Gaal: A pince-szoba, Tábori: Mátyás ifjúsága, Tutsek: Evike vándorlásai, Alcott: A kis róza, Sebők: Két árvizes gyerek stb. stb.

Németben: Schubert: Grfin Erika, Fakt: Der Postillion, Conard: Schicksalsbraut, Norris: Freund Imi, Malot: Baccarat, Kielland: Schnee, Hopfen: R. Leichtfuss, Farina: Um d. Glanz, Braddon: In Acht u. Bann, Wolzogen: Die Kinder der Excellenz, Becher: Was d. heilige, Wood: Auf der Fährte, Voss: Kinder d. Südens, Tinsean: Der beste Theil, Sienkiewicz: Hanna, Remin: Jahre des Gährens, Reade: E. einf. Herz, Philips: Wie in ein S. jiegel, David: Das Blut, Mariot: Caritas, Multatuli: Hewelaar, Die Abenteuer d. kl. Walter, Mirbeau: Garten d. Qualen, ortm. Reich: Die Gewalten d. Tiefe, Proel: Leute v. Heute, Sacher M.: Entre-nous, Wolzogen: Die arme Sünderin, Kaviar-Kalender, Heimbürg: Hilgendor, Amguter: Persiens Streitleben, Sienkiewicz: D. Urtheil d. Zeus, Garben: Leni Mama, Schubert: Oesterreich, Oertzen: Glückl. Hand, Hamsun Knut: Victoria. *Ifjs. Iratok*: Klement, Rhoden, Helm stb.-től.

Francziában: Gyp: Les leons Docteurs, petit bleu, Professionel lover, Ces pameres Normands, Prévost: L'heureux ménage, Hire: Maitresse de roy, Meutofaud: La chaire, Ormeil: Le boudoir, Violis: La recompense, Feuillet: L'histoire d' me Parisienne, Ivel: Demi la femme, Delacles: Les liaisons, Anatele france: Le mannequin. Mendés: Hist. d'amour, etc. Angolban: Ouida: Bimbi, Colluis: Affer dar, Mary: A kidden terror, stb.

Kölcsöndij: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsöndij a tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Kiváló tisztelettel:

1345

KERPEL IZSÓ

kölcsönkönyvtára Aradon.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 17. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban 92 — 93 fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 91 — 92 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 91 — 92 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 17.

Délitőzsde. A buzakínálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett 32,000 métermázas buza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonamemek nyugodtak. Időjárás borús.

Zárul 12 órákor:

Buza októberre	8.— 8.01
Buza 1902. áprillisa	8.31— 8.32
Rozs októberre	7.09— 7.10
Rozs 1902. áprillisa	7.17— 7.18
Zab októberre	6.92— 6.94
Zab 1902. áprillisa	7.19— 7.20
Tengeri szeptemberre	5.15— 5.16
Tengeri 1902. májusra	5.11— 5.12

Zárul 5 órákor:

Buza októberre	8.03— 8.04
Buza 1902. áprillisa	8.33— 8.34
Rozs októberre	7.11— 7.12
Rozs 1902. áprillisa	7.19— 7.20
Zab októberre	6.91— 6.92
Zab 1902. áprillisa	7.20— 7.21
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1902. májusra	5.11— 5.12

Zárul 5 órákor: korona

Osztrák hitelrészvény	622.50
Magyar hitelrészvény	639.50
Leszámitolbank részvény	415.50
Rima-Murányi vasút részvény	427.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	624.50
Közúti vasút	562.—
Városi villamos vasút részvény	283.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 17.

Magyar aranyárjádék 40/0	118.60
Magyar koronajárjádék 40/0	92.85
Magyar arany 41/20/0	121.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.25
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	99.85
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	177.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.—
Osztrák papírjádék	98.30
Osztrák járadék ezüst	98.20
Osztrák járadék arany	118.90
Koronajárjádék	95.10
1860-iki államsorsjegyek	138.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1630.—
Magyar hitelbank részvény	639.50
Osztrák hitelbank részvény	623.75
Osztrák-magyar államvasút	625.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi marka	117.22
London	289.—
Páris	95.02

REGÉNY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Irtá: Theuriot André.

[23]

(Folytatás.)

Október volt, — a napok megrövidültek s nem voltak oly derültek. Egy délután, egy hirtelen zápor lepte meg őket, s a festőszereket össze kellett csomagolni. Kezdetben arra gondoltak, hogy majd a sziklák alá húzódnak de úgy látszott, hogy az eső mindinkább nekiered, s Desroches kisasszony lenge ruhája átázni kezdett; elhatározták, hogy a malom szomszédságában valamelyik tanyára menekülnek. Mikor megérkeztek, a majorosok a sarjút igyekeztek hamar berakni a szénapajtába, mialatt az istálló ajtaján keresztül az imént kifogott s enni készülő ökrök látszóttak. A majorosné a két fiatal egy sötét szobába vezette, mely konyha s hálószoba gyanánt szolgált egyszerre, s ott magukra hagyta. A fekvőhely a bérlők szegénységéről tett tanúságot. A világosság alig hatolhatott be oda, egy hálósöveggel elfüggönyözött keskeny ablakon keresztül. A szobának bunkozott föld talaja nedves volt; két régi butodarabot s pár konyhaszert lehetett határozatlanul kivenni a félhomályban. A magas és széles tűzhelyen két üszök füstölgött susterogva, — valahányszor a kéményen keresztül az esőcseppek beestek. két fiatal egymásra nézett, s ők kik annyi órát töltöttek egymással a szabad levegőn, egyszerre megzavarodtak egymással négy szemközt.

— Mily szomorú lakás! kiáltott fel Étienne, az ember szinte pincének gondolná.

— Igen, felelt Teréz, s mégis vannak emberek, kik ilyenben laknak, s jól érzik magukat benne.

Elhalgattak. Kívül az eső hevesen csapkodta a falakat, s meg lehet hallani az ökrök nehéz lélegzetét az istállóban. Étienne látta, hogy mint csillognak Teréz szemei, s hogy arcát mosoly derítette föl.

— Mire gondol? kérdezte közelebb húzódva hozzá.

— Arra, felelt, hogy milyen arcot vágna, ha arra lenne kárhóztatva, hogy itt töltse el életét.

Az ég annyira viharos, oly beborult volt, hogy a szoba mindjobban elsötétedett, s e homályban Étienne nem bírt kivenni, mint Teréz mandola vágású fényes két szemét. Mintha valami bűbáj vonna volna e tekintet felé, először érezte, hogy keblét gyönyörteljes-zavar fogta el.

— En? kiáltott fel; a környék meglehetősen szegény s visszatartó, nemde? Azonban boldognak érzem magam, ha önnel itt egyszerű falusi életet élhetnék.

Teréz ismét mosolygott s fejét rázta. — Hazug! mormolá.

— Esküszöm rá Teréz!

Tekintetük ismét találkozott, s úgy szólván gyengéden egymásba mélyedtek. Étienne megfogta a fiatal lány kezét. Teréz egy pillanatra átengedte, azután az egyiket visszahúzta, s új-ját ajkára tette.

Kint a majorosné verte le a cipőit a küszöb kövére, mielőtt belépett. — A két fiatal eleresztette egymás kezét s az ajtó feltárult.

— Nagyon alkalmatlan időt választott a ki menésre kedvesem, mondá a majorosné, Teréz előtt könnyedén meghajta magát, s ön hasonlóképen Mangars ur; de nincs más hátra, mint türelemmel lenni, — az ég már tisztul Saint-Clémentin felől, az egész csak futózápor volt.

Valóban, a konyhában világosabb lett s a nyitott ajtón keresztül az égen a napfénytől keresztül szűrt felhők látszóttak. Negyedóra múlva az eső teljesen elállt s a két fiatal kiemelkedett. A felhők helyenkint megszakadoztak s a terhes esőfelhők széleit kék rojtok szegélyezték, a támadt felhőszakadason a nap keresztül lövelte sugarait, s a keleti ég peremén pedig feltűnt a szivárvány. Az utak át voltak ázva s Étienne nem akarta Terézt magára hagyni a sárban. — Elhatározta, hogy egész Saint-Clémentinig el fogja kísélni. Attértek a Csarente jobb partjára, — s a Taposó-malom felé vezető ösvényre.

A véletlen úgy akarta, hogy Desroches orvos épen a Taposó molnárjánál volt látogatásban, kinek a lába tört el. Az ut egy a malomhoz tartozó nagy ívelt kapu alatt vezetett el, s míg a két fiatal a víztölcsékben csobogva, vigan beszélgetve, egymás karján közeledett, az orvos, ki szinte a muló záport nézte, s a molnár ablakain keresztül szemlélte az eget, egyszerre észrevette őket, a mint az udvar előtere felé tartottak. Elhalaványult, ajkaiba harapott, s csodálkozása egy pillanatig ellesúlyozta haragját; azután szó nélkül ott hagyta a beteget, felugrott a poitiersi poroszka lovára, melyen kirándulásait szokta megtenni, az országútra tért, hogy előbb érjen a városba, — mint a nem épen nagyon siető két sétáló.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. é. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.31
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszláról reggel 6.58
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. é. 10.50
Soborszlán délután 2.04	Radnáról délután 2.30
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. é. 10.43
Személyvonat d. é. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.58
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeséről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. é. 11.—
Borosbeséig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

NAPIREND.

Október 18. Péntek. Róm. kath. naptár: Lukács. — Protestáns naptár: Lukács. — Görög-keleti naptár (október 5.): Karitína. — A nap két óra 9 perckor, nyugszik 4 óra 48 perckor. — A hold két délután, nyugszik 8 óra 36 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órákor 760.2 milliméter, délután 2 órákor 760.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órákor C° + 14.9, délután 2 órákor C° + 19.0. — Szél iránya és ereje reggel 7 órákor K. 6, délután 2 órákor EK. 5. — Felhőzet reggel 7 órákor borult, délután 2 órákor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm. Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölossej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Október 19. Az aradi munkás-védegyelet mulatsága (Waggonyári-kantin.)

Október 20. Az aradi korcsolyázó-egylet közgyűlése délelőtt 11 1/2 órákor (Kaszinó.) — Az aradi vas- és fém-munkások szüreti ünnepélye (Vass-étterem.)

Október 23. Az aradi atletikai-klub választmányi ülése este 8 1/2 órákor (Központi-kávéház külön terem.)

Október 26—27. Löverseny Aradon.

Október 27. Az aradi polgári takarékpénztár felszámoló-bizottságának közgyűlése délelőtt 9 1/2 órákor (Szabadságtér 7.)

Október 31. Körjegyzőválasztás Mondorlakon.

November 3. Geyer Stefike hangversenye délután 4 1/2 órákor (Fehér Kereszt.)

IDEGENEK ARADON.

— Október 17. —

Vass szálloda. Meisl Ede utazó Bécs. — Grünhut Fülöp utazó Bécs. — Lemberger Lajos utazó Budapest. — Klein Mór utazó Budapest. — Grosz Mór utazó Bécs. — Rothfeld József utazó Budapest. — Halász Mór utazó Budapest. — Pollák Mór utazó Bécs. — Nagy Ferenc utazó Görlicz. — Lefkovits Mór utazó Budapest. — Roth Lajos utazó Budapest. — Kohn Mór utazó Bécs. — Szedlácsk Jakab utazó Budapest. — Zuckermann Bernát utazó Nagyvárad. — Grünwald Ödön utazó Prossnitz. — Jeszenszky N. mérnök Brád. — Boksán Szever szolgabíró Ternova. — Rosenberg Adolf utazó Bécs.

Városi színház.

Bérlet 18. sz.

Páros.

Pénteken, 1901. évi október hó 18 án:

A cirkuszélet.

Operette 3 felvonásban. Irták: I. T. Tanner, W. Pallings, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerzte: Ivan Caryll és Lionel Monckton. Fordították: Fáy és Faragó.

SZEMÉLYEK:

Titus Wennys Polgár S.	Drivelli . . . Fenyéri Mór.
Lady Dianna Kacsoa R.	Drivelliné . . Tolmainé.
Dóra, leányuk Felhő Rózi.	D'Epernay . . Menszáros M.
Raginald . . . Nemes S.	Rose Gompson Komlósy I.
Dick Capel . . . Giréth K.	Favorita . . . Arkossyné.
Gustave . . . Réti István.	Lucille . . . Haidt Margit.
Biggs, pincér Rubos A.	Albertoni . . Arkossy V.
Gaston Palágyi L.	Rendőrbiztos Boda Ferenc.

Kezdete 7 órákor.

NYILTÉR.*

BORHOZ LEGJOBB!!
KITÜNO ASZTALIVIZ
NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL

Csak 5 korona

4 és 1/2 kiló finom illatos **szappan**, ameddig a készlet tart, a melyek a préselésnél kissé megsérültek. Az elküldés napokint utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében történik.

1337

A. Feith,

Wien, V/2. Matzleindorferstrasse 76.

Árverési hirdetmény.

Vb. Ludig László kapruczai volt kereskedő csődtömegéhez tartozó és a kapruczai 294. sz. tkjvben felvett szántóföld 126 korona; az u. e. tkjvben felvett új, adómentes beltelkes ház 8000 korona; a kapruczai 300. sz. tkjvben felvett kaszáló 40 korona; a kapruczai 232. sz. tkjvben felvett rét 90 korona; a kapruczai 291. sz. tkjvben felvett szántóföldek 218 korona; a kapruczai 255. sz. tkjvben felvett szántóföld 42 korona; végül a kapruczai 287. sz. tkjvben felvett szántóföld 68 korona bíróságilag megállapított kikiáltási árban a m.-radnai kir. járásbíró, mint tkkvi hatóságnak 2685/901. tkkvi sz. intézkedésénél fogva bírói árverés joghatályával bíró és f. évi október hó 21-ének d. e. 9. órákor Kapruczán a község házában tartandó önkéntes árverésen el fognak adatni. Venni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett értékpapirokban a bir. kiküldött kezeihez letenni és a vételár az árverés napjától számított 15, illetve 30 és 45 nap alatt fizetendő három egyenlő részben a m.-radnai kir. adóhivatalhoz letenni. Az árverési feltételek a m.-radnai kir. járásbírósnál, a kapruczai előjáróságnál és alólírott csődtömeggondnoknál (Aradon Deák Ferencz utca 30. sz. alatt) a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

Dr. Tamásdán Livius,

aradi ügyvéd,

mint vb. Ludig László

kapruczai kereskedő

csődtömeggondnok a.

1381

543—1901. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az árvaház részére 1902. évben szükséges kenyér és péksütemények szállítása iránt folyó év október hó 21-én d. e. 10 órákor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: a kenyérre kilogrammonként 26 fill., a péksüteményekre darabonként 3.5 fillér. Bánatpénzül leteendő 100 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi október hó 7-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

!!! Dohányzók figyelmébe !!!

559—1901.

Legujabb * *

* * Legjobb

szivarka hüvely

Noémi

Egyedüli raktár:

Hammerschlag Lipót

dohánytözsdejében.

1366 Arad, Andrassy-tér.

Hirdetmény.

A n. m. m. kir. földművelésügyi miniszterium 54475/1901. sz. intézkvénye nyomán figyelmeztetjük az állattenyésztő gazda közönséget, hogy az állatbőrök értékének megóvása céljából állataiknak tüzes vassal való bélyegzését vagy teljesen mellőzzék, vagy pedig azt a törzs helyett az állat szarván, esetleg álkapczán alkalmazzák.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula, s. k.

aljegyző.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

151626—1901. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

Állomáson	f. évi október hó
Arad	24-én d. u. 2 óra
Debreczen	29-én d. u. 2 óra

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

560—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a honvéd huszár laktanyánál építendő és átalakítandó kutak elkészítésével kapcsolatos összes munkák elvállalása iránt folyó év október hó 21-én d. e. 10 órákor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1550 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

4082—1901.

A borossebesi járás főszolgabirójától.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett gurahoncz-jószáshelyi egyesített körszülésznoi állásnak választás utján leendő betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

A körszülésznoi javadalmazása:

1. a gurahoncz-i körjegyzőségtől . . . 160 korona.
2. a jószáshelyi körjegyzőségtől . . . 80 korona.

összesen . . . 240 korona évi fi-

zetés és szülési eseteknél nappali 1 kor., éjjeli 2 kor. díjazás, azon kikötéssel, hogy vagyontalan szülönőnek díjtalanul köteles segílyt nyújtani.

A szülésznoi körbe tartoznak a gurahoncz-i körjegyzőség 8 és a jószáshelyi körjegyzőség 6 községe.

A körszülésznoi Gurahonczon köteles lakni.

A választásnak a gurahoncz-i körjegyzői hivatalnál leendő megejtésére határidőül 1901. évi október 31-ének d. e. 11 óráját tűzöm ki.

Felhívom a pályázni óhajtó okleveles szülésznoket, hogy képesítésüket és esetleg eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket folyó évi október hó 30-án d. u. 5 óráig hozzám nyujtsák be.

Borossebes, 1901. október hó 12.

Dr. Baross,

főszolgabíró.

1383

608—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a honvéd huszárlaktanyánál teljesítendő kavicsolási és kövezési munkák elvállalása iránt folyó év október hó 21-én d. e. 10 órákor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: a kavicsolási munkákra 3280 korona, a kövezési munkákra 1508 kor. 60 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a mérnöki hivatalban az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad, 1901. évi október hó 17-én

Kiadta:

Varjassy, s. k.

tanácsnok.

Városi és megyei
telephon 150. sz.

Ifj. Czeiler István

Városi és megyei
telephon 150. sz.

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrész áruk:

Deszkák, padlók és gerendák
tölgy, bükk, dió stb. kemény-
fa nemekből 5 mm. vastagságtól
feljebb.

**Méret szerinti megren-
deléseket is elfogadok.**

Mindennemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat
és **parkett** gyors és nagybani
gyártása.

Különlegesség saját gyárt-
mányu **gördülő ablak faredő-
nyökben** (rolók).

**Portallé és modern bolt-
berendezések gyára** stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s
deszka vágások; valamint **kanya-
ritások** (schweifolás, decoupirozás)
gyalulás (egyengetés és vastagság-
ból) **hornyolás** (kelelés) **furás,**
vésés és csapolás olcsó árban
darab vagy munka-óra szerint szá-
mitva. 1173

Cserépszáritó keretek raktáron.

3440/1901. pm.

Pályázati hirdetés.

A „Schertz József emlékezete“
ösztöndij üresedésbe jövén, arra
pályázatot nyitok.

A 2800 korona alapítványi tőke
kamataiból álló ösztöndíj elnyeré-
seért, az aradi kir. főgimnázium
bármely osztályának szorgalmas-

és jóviseletű azen tanulói folya-
modhatnak, a kik a tanulmányaik
felől jeles osztályzattal bírnak.
Az árvák, vagy szegény szü-
lők gyermekei előnyben része-
sülnek.

A pályázati kérvények hivata-
lomhoz a f. hó 31-ig bemutatandók.
Arad, 1901. évi október hó 11.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

Pártoljuk a helyi ipart!

Saját készítményű legújabb divatu

ősz és téli férfi-kalapok

nagy raktára

Bittenbinder Konrád

kalap-üzlete

Aradon, Deák Ferencz-u. sarkán. (Első aradi takarékpénztár-épület.)

Elfogad az őszi és téli idényre
férfi-, női- és gyermek-kalapok

teljes átalakítását a legújabb divat szerint.

Tisztítás és festés minden divatszínre elfogadtatik.

Női kalapok izléses feldíszítését jutányos áron.

Kész leánygyermek kalapok jutányos áron kaphatók. — Csillinder-vasalás azonnal eszközöltetik.

Legújabb női kalapok feldíszítve 1 frt 20 krtól feljebb.

Fiu-gyermek kalapok minden színben 65 krtól feljebb.

Kocsis kalapok mindig raktáron. 1248

Bor- és pálinkaszűrők mindig raktáron vannak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Vérszegénység, sápadtság, idegyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknek

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngélkedők és lábadozók ne mulasztják el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az Umberto China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umberto china-vasbora betegeimnél, különösen idegyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápori Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Nagy választék fiu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

Hazai angol és francia gyapjuszövetek

nagy raktára.

Mértékszerinti rendelések

férfi-szabó

Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

saját műhelyemben készíttetnek a legújabb divat szerint, kifogástalan csinos kivitelben.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

Készlet állandóan mindenféle szőrme-árakban.

1145

Katonai egyenruhák, magyar díszruhák!

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.